

İNFORMASIYA
KOMMUNİKASIYA
TEKNOLOGİYALARI AGENTLİYİ

2023

İLLİK HESABAT

MÜNDƏRİCAT

	Ümumi məlumat	3
	Hədəflər	5
	Fəaliyyət	6
	Uçot – internet provayderlərin qeydiyyatı	7
	Elektron xidmətlər	10
	Məlumatların toplanması prosesi və verilənlər bazasının yaradılması	13
	Telekommunikasiya bazarı və istehlakçıların hüquqları	15
	Hesabatlılıq	16
	Normativ-hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsində iştirak	17
	Radiospektr idarəçiliyi	22
	Operator və provayderlər (ISP-lər) ilə əməkdaşlıq	24
	Poçt rabitəsi sahəsində fəaliyyət	26
	Beynəlxalq reytinglər sahəsində fəaliyyət	28
	İctimaiyyətlə əlaqələr	29
	Digər sahələr üzrə fəaliyyət	30
	Beynəlxalq əməkdaşlıq	32

Ümumi məlumat

Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının məlumatlarına əsasən 1990-cı illərdə 12 sahəvi tənzimləyici qurum var idisə, 2000-ci illərdə bu rəqəm artıq 96-ya çatmışdır. Sürətlə inkişaf edən və daim yenilənən telekommunikasiya sektorunda effektiv tənzimləməni həyata keçirmək məqsədilə bu gün dünyada, əsasən, son 30 ildə yaradılmış təqribən 190 tənzimləyici qurum fəaliyyət göstərir. Bu rəqəmlər özü-özlüyündə sektor spesifik tənzimləyicinin yaradılmasının əhəmiyyətini vurğulayır. Göründüyü kimi hal-hazırda telekommunikasiya sahəsində tənzimləyici landşaftın əsas tərkib hissələrindən biri tənzimləyicinin mövcudluğudur.

Ölkəmizdə telekommunikasiya sahəsində sahəvi tənzimləyici qurumun yaradılması daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Belə ki, hələ Azərbaycan Respublikasında rabitə və informasiya texnologiyalarının inkişafı üzrə 2005-2008-ci illər və 2010-2012-ci illər üçün Dövlət Proqramlarında ("Elektron Azərbaycan" proqramları) sahə üzrə tənzimləyici qurumun yaradılması məsələsinə diqqət çəkilmişdir. Həmçinin bu məsələ Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında telekommunikasiya və informasiya texnologiyalarının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə də əks edilmişdir.

Azərbaycanın telekommunikasiya və poçt xidmətləri üzrə tənzimləyici qurumu, İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində yaradılıb. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 11 oktyabr tarixli 1464 nömrəli Fərmanı ilə Tənzimləyici təsis edilmiş, qurumun Nizamnaməsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 oktyabr 2022-ci il tarixli 1861 nömrəli Fərmanı ilə təsdiqlənmiş, daha sonra dövlət qeydiyyatına alınmış və 2022-ci ilin dekabr ayından fəaliyyətə başlamışdır.

Vizyon

Hər kəs üçün yüksək keyfiyyətli və əlçatan xidmətlərin olduğu rəqəmsal mühit yaradılmasında iştirak etməkdir.

Missiya

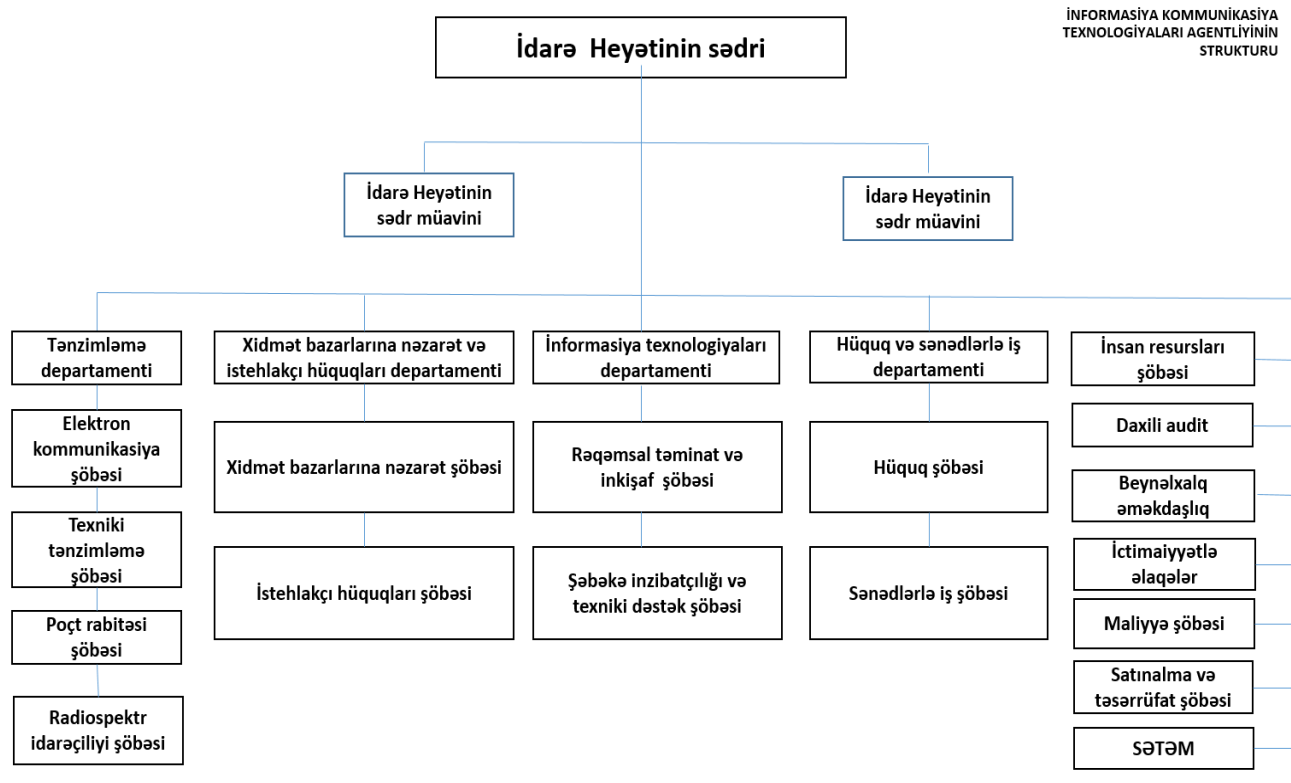
Şəffaf, etibarlı, məsuliyyətli və bütün tərəflərlə əməkdaşlıq edən istehlakçı yönümlü telekommunikasiya və poçt xidmətləri tənzimləyicisi olmaqdır.

Struktur

İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin struktur sxemi :

Hədəflər

YAXIN

Uçota alınma prosesinin başlanması və başa çatdırılması;

Agentliyin kommunikasiya vasitələrinin yaradılması (sayt, loqo, sosial media hesabı);

Statistik məlumatların toplanılmasına başlanılması;

Bacarıqların inkişaf etdirilməsi (capacity building)

5G-yə keçid üçün strategiyanın hazırlanması;

Tənzimləyici mühitin İKTA səlahiyyətlərinə uyğunlaşdırılması, formalaşdırılması;

ORTA

Mövcud sahəvi qanunlara dəyişikliklər, yeni qanun layihələrinin hazırlanması;

Əlaqə və əks əlaqə vasitələrinin qurulması;

Data warehouse-un formalaşdırılması;

Müvafiq bazarların analizi, bazarların təyini;

Qanunvericiliyin tələblərinin icrasına nəzarət;

Radiotezliklərin optimizasiyası üçün təkliflər və tədbirlər planının hazırlanması;

UZAQ

Yeni Elektron kommunikasiya və Poçt haqqında qanunun qəbul edilməsi;

Xidmətin keyfiyyətinin ölçülməsi üçün texniki bazanın formalaşdırılması;

Uyğunluğun qiymətləndirilməsi üçün texniki bazanın formalaşdırılması;

Data yönümlü idarətməyə keçidin formalaşdırılması;

Fəaliyyət

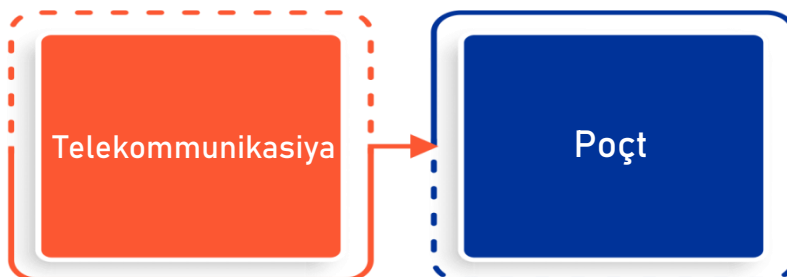

Nizamnaməyə əsasən, Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) informasiya kommunikasiya texnologiyaları və rabitə (telekommunikasiya və poçt) sahəsində sertifikatlaşdırmanı, uçotu, tənzimləməni və nəzarəti (keyfiyyətə nəzarət daxil olmaqla), o cümlədən telekommunikasiya operatorları arasında qarşılıqlı arabağlantı münasibətlərinin tənzimlənməsini və radiospektr idarəçiliyini həyata keçirən publik hüquqi şəxsdir. İKTA öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələri, Azərbaycan Respublikasının qanunlarını, öz Nizamnaməsini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin digər fərmanlarını, həmçinin sərəncamlarını, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar və sərəncamlarını, digər normativ hüquqi aktları, Nazirliyin qərar, əmr və sərəncamlarını rəhbər tutur. İKTA öz vəzifələrini yerinə yetirərkən və hüquqlarını həyata keçirərkən dövlət orqanları (qurumları) ilə, yerli özünüidarəetmə orqanları ilə, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatları ilə və digər hüquqi və fiziki şəxslərlə qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyət göstərir.

Fəaliyyət istiqamətləri

Fəaliyyət sahələri

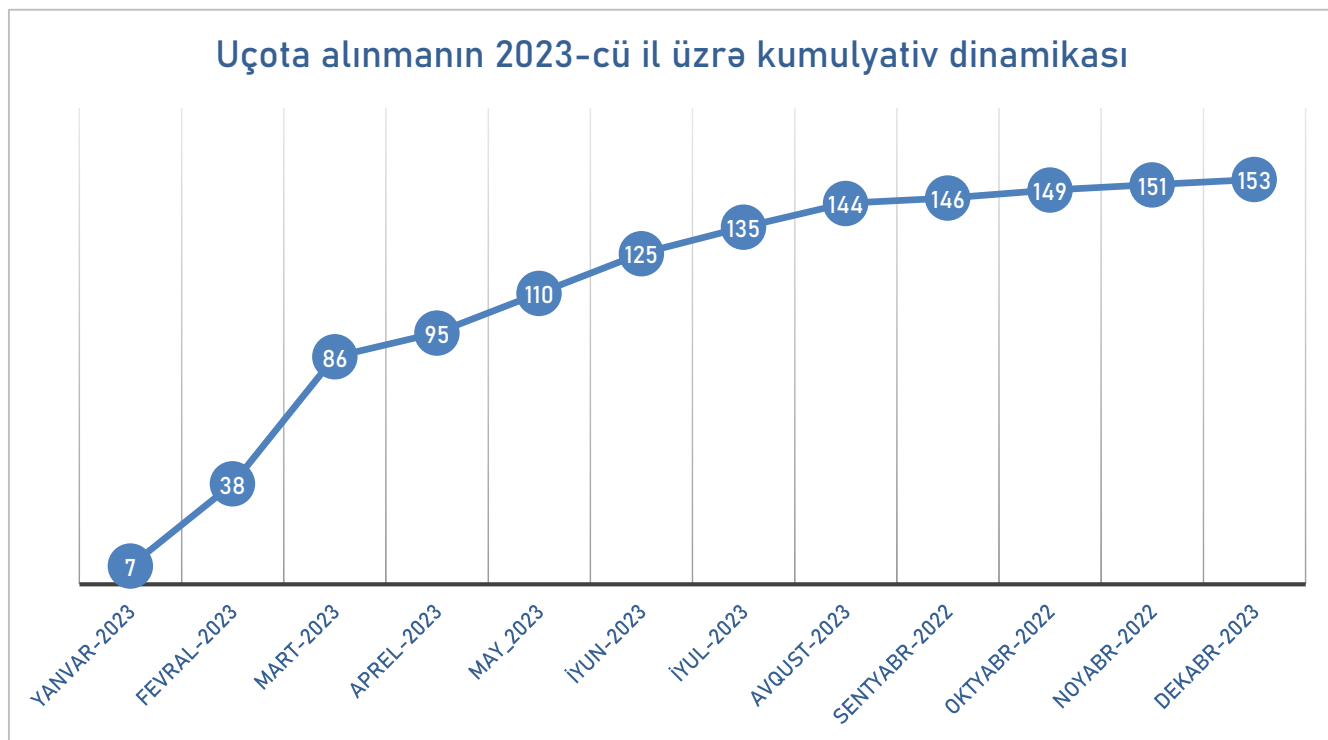

Uçot-internet provayderlərin qeydiyyatı

Tənzimləyici qurum olaraq İKTA, 2023-cü ilin yanvar ayından başlayaraq “Elektron hökumət” portalı (sistemi) vasitəsilə ölkədə fəaliyyət göstərən internet operator və provayderlərin və həmçinin host provayderlərin uçota alınmasına başlayıb. “İnternet telekommunikasiya xidməti göstərən operatorların və provayderlərin uçotunun aparılması üçün elektron xidmət hazırlanıb. 2023-cü il ərzində artıq 146 internet operator və provayder, o cümlədən host provayder uçota alınıb. 31.12.2023-cü il tarixə uçota (qeydiyyat) alınan operator, provayder və host provayderlərin sayı 153-ə çatıb. (Qrafik 1.) Qeyd olunanlarla yanaşı İKTA tərəfindən İSP-lərin və istehlakçıların müraciət və şikayətləri də araşdırılmış və müvafiq qaydada həll olunmuşdur. Həmçinin Dövlət Vergi Xidmətinin onlayn kargüzarlıq sistemi üzərindən İnternet xidmətinin göstərilməsini qeyd edən, lakin uçot üçün müraciət etməyən şirkətlər mütəmadi olaraq araşdırılmış və müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Qrafik 1.

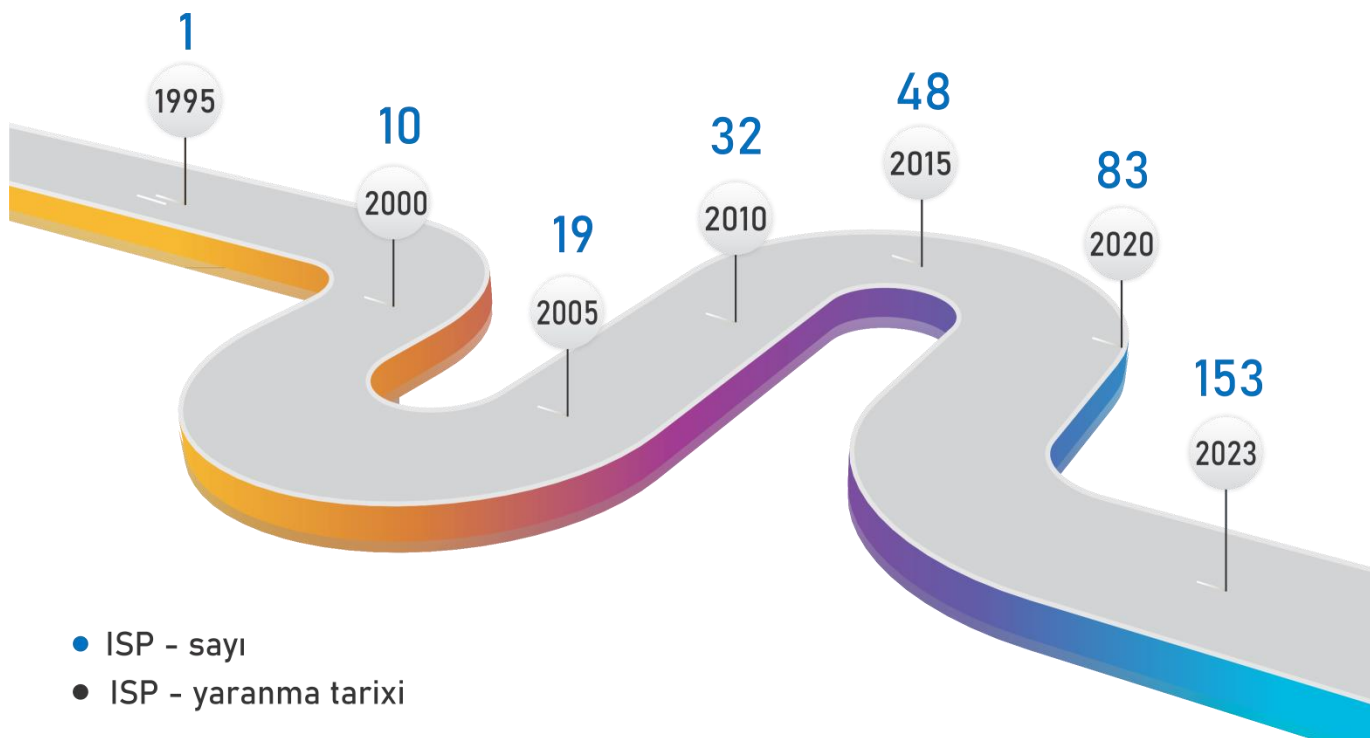

Uçota (qeydiyyatata) alınmış operator və provayderlərin yaranma tarixi:

Ölkədə internet telekommunikasiya xidməti göstərən operatorların və provayderlərin illər üzrə yaranma tarixi aşağıdakı qrafikdə göstərilmişdir. (Qrafik 2.)

Qrafik 2.

Uçota alınmış operator və provayderlərin illər üzrə yaranma tarixləri

Qrafikdən də aydın olduğu kimi ki, internet telekommunikasiya xidməti göstərən operatorların və provayderlərin sayı 2020-ci ildən sonra sürətlə artmışdır.

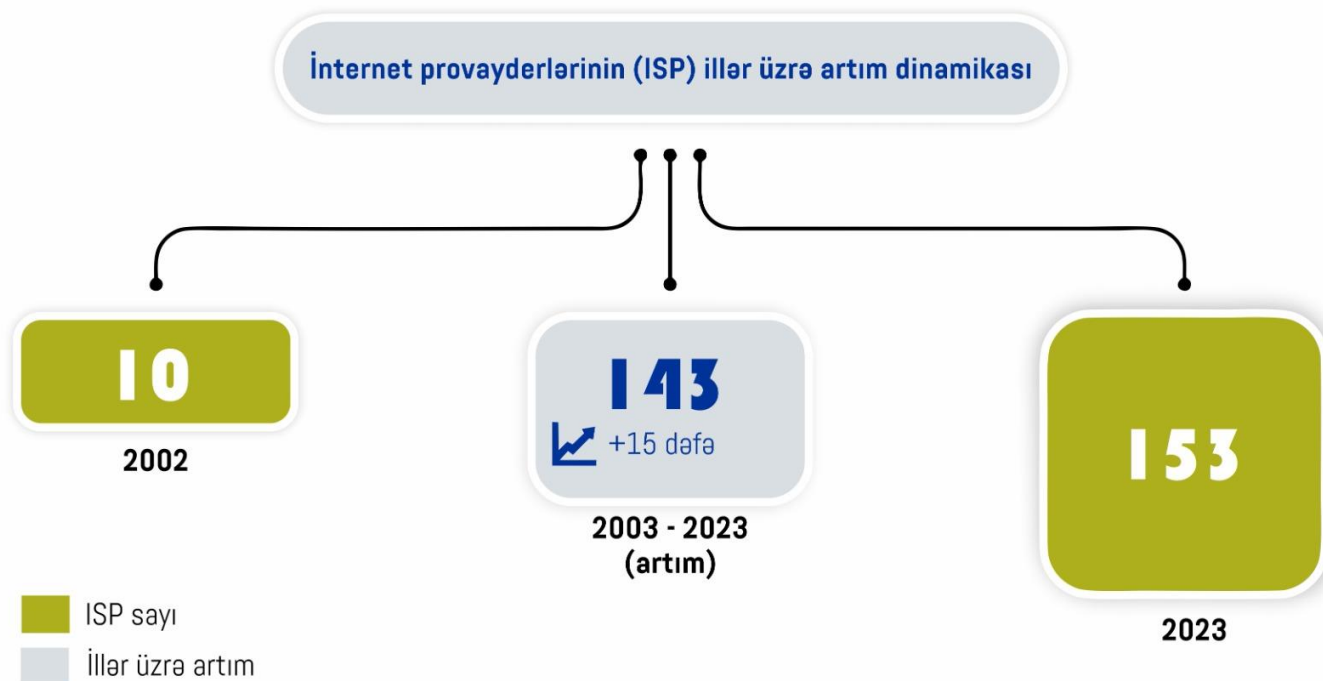

İnternet provayderlərin illər üzrə artım dinamikası:

2023-cü ildə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən operator və provayderlərin sayı 153-ə çatıb. Bu da 20 il öncə ilə müqayisədə 143 yeni şirkətin telekommunikasiya bazarına daxil olması deməkdir. (Qrafik 3.)

Qrafik 3.

Səviyyəsini, eləcə də tənzimləmə imkanlarını genişləndirir, genişzolaqlı internetə çıxış səviyyəsinin maksimum həddə çatdırılması üçün inkişaf konsepsiyalarının və məqsədli proqramların hazırlanmasında istifadə olunur. Həmçinin istehlakçılar və tənzimlənən subyektlər arasında münasibətlərin inkişaf etdirilməsi, xidmət bazarlarının təhlil edilməsi, onların formalaşdırılması və şəffaflığın təmin edilməsi istiqamətində mühüm rol oynayır.

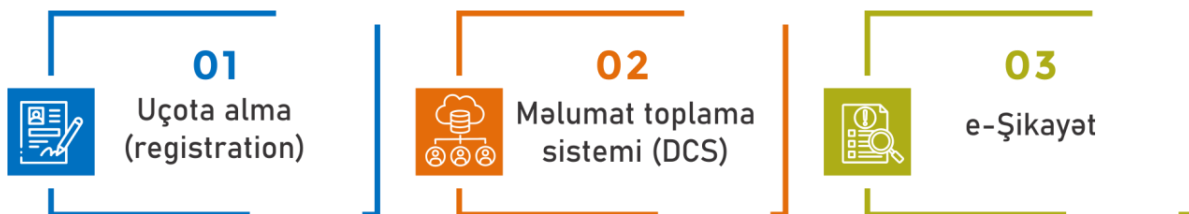

Elektron xidmətlər

■ KTA tənzimləyici qurum olaraq fəaliyyətə başladığı dövrdən bəri elektron xidmət platformaları üzərindən ölkədə internet telekommunikasiya xidmətləri göstərən operator və provayderlərin uçotunun aparılmasına və eyni zamanda statistik məlumatların toplanmasına başlamışdır. Gələcəkdə istər istehlakçı müraciətləri, istərsə də provayder və operatorlar üçün elektron xidmətlərin genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Hal-hazırda İKTA tərəfindən Elektron Hökumət Portalı (www.e-gov.az) vasitəsilə 3 (üç) adda elektron xidmət göstərilir:

2023-cü ilin noyabr ayında İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi daha bir elektron xidməti ("e-Şikayət") vətəndaşların istifadəsinə vermişdir.

"e-Şikayət" platforması hazırlanan zaman İSP-lərin təkliflərinə baxılmışdır.

Oktyabr ayında (23, 24 və 31 oktyabr tarixlərində) isə İSP-lər üçün "e-Şikayət" elektron xidməti üzrə təlimlər keçirilmiş və e-Şikayət sistemi üzrə İSP-lər üçün təlimat hazırlanmışdır. Xidmət tam istifadəyə verilmişdir.

“E-Şikayət” sisteminin yaradılmasında məqsəd ölkədə fəaliyyət göstərən internet provayder və operatorlar haqqında vətəndaşlardan daxil olan müraciət və ya şikayətlərin operativ araşdırılması və çevik həllinə vahid sistem üzərindən monitoring və nəzarətin edilməsidir.

“E-Şikayət” elektron sistemi ilə hüquqları qanunla qorunan telekommunikasiya istifadəçilərinin maraqlarını müdafiə etmək, vətəndaş şikayəti axınının avtomatlaşdırılmış formada idarə olunması, istehlakçılara göstərilən xidmət keyfiyyəti, xidmət səviyyəsi, müştəri məmnuniyyəti, eləcə də müştəri təcrübəsi kimi vacib istiqamətlər üçün avtomatlaşdırılmış ölçülmə və təhlil üsullarını tətbiq etmək mümkündür.

Sistem vətəndaş şikayətlərinə baxılması prosesinin mərkəzləşmiş sistem üzərindən aparılmasını effektiv şəkildə idarə etməklə yanaşı, hər bir vətəndaşın öz profilindən müraciət və ya şikayətlərinin həllində internet provayder və operatorların iştirak səviyyəsini və cavablandırma prosesini bütün mərhələlərdə izləməsinə təmin edir. Həmçinin telekommunikasiya istehlakçılarında real vaxt rejimində internet provayder və operatorlara müraciət və şikayət etmək imkanı yaradır.

Sistem vasitəsilə ehtiyac yarandıqda internet provayder və operatorların vətəndaşlardan daxil olan müraciətlərə və ya şikayətlərə birgə baxılması, eyni zamanda tənzimləyici qurum ilə elektron formada məlumat mübadiləsinin aparılması mümkündür.

Həmçinin “E-Şikayət” sistemi tənzimləyici quruma internet provayder və operatorların xidmət keyfiyyəti göstəricilərinə dair bəyan etdikləri hesabatları və digər sənədləri müqayisəli təhlil etməyə də imkan yaradır.

“Elektron Tənzimləmə Platforması” (ETP informasiya sistemi)

Qurulacaq sistem telekommunikasiya sahəsində tənzimləmənin zamanla bütün sahələrini əhatə etməklə yanaşı, digər ölkə daxili və xarici sistemlərlə inteqrasiya imkanlarını genişləndirəcək. Bu isə telekommunikasiya sahəsində tənzimləmə ilə bağlı bütün proseslərin məntiqi əlaqəliliyinin qurulmasına, proseslərin tamamlanmasına, analizlərin aparılmasına, müasir texniki həllərin tətbiqinə, dəqiq məlumatlara əsaslanan qərarların verilməsinə və tənzimləmə, idarəedilmə və təkmilləşdirmə proseslərinin “data” əsaslı həyata keçirilməsinə imkan yaradacaq.

“Vahid Elektron Pəncərə”

İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin Nizamnaməsinə əsasən, Agentlik, müvafiq sahədə sertifikatlaşdırmanı, tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirir. Məhz bu aspektdən yanaşaraq radioelektron vasitələrin qeydiyyatı, istismara nəzarəti və icazələrin verilməsi proseslərinin sadələşdirilməsi və nəzarətin şəffaflığının artırılması zərurəti yaranmışdır. Bu günə kimi kağız üzərində olan proseslərin elektronlaşması, proseslərin sürətləndirilməsi və statusun izlənməsi məqsədilə Vahid Elektron Pəncərə adlı layihəyə başlanmışdır. Layihə çərçivəsində 4 modul hazırlanmışdır. İdxala icazə, Avadanlıq, Sertifikatlaşma və Xüsusi icazə modulları.

“Task Management” sistemi

Layihələrin idarə olunması sisteminin qurulması məqsədilə “Task Management” sistemi formalaşdırılmışdır. Bu sistem tapşırığın ilkin (planlaşdırma) mərhələsindən tapşırığın tamamlanmasına qədər bütün prosesi idarə etməyə imkan verir. “Task Management” həmçinin görüləcək işlərin lazımı şəxslərə tapşırılmasını, müddətlərin verilməsini və tapşırığın vaxtında yerinə yetirilməsini təmin edən sistemdir.

“Ookla” məlumatlarının analizi və hesabat platforması

Bu platforma OOKLA-dan əldə edilmiş datalar əsasında müxtəlif tipli hesabatların emalı və təhlili üçün nəzərdə tutulmuşdur.

2023-cü ildə OOKLA-dan əldə edilmiş dataların tərkib və strukturunun təhlili aparılmış və emal prosesləri nəzərə alınaraq bazaya əlavə edilmişdir. Məlumatlar üzrə müxtəlif hesabatlar hazırlanmış və Bİ (business intelligence) idarə paneli formalaşdırılmışdır.

Məlumatların toplanması prosesi və verilənlər bazasının yaradılması

Agentlik (İKTA) 2023-cü ilin əvvəllərindən başlayaraq operator və provayderlərdən onların maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini əks etdirən statistik (texniki-iqtisadi) göstəricilər və eyni zamanda telekommunikasiya xidmətləri üzrə keyfiyyət (QoS, QoE) göstəriciləri üzrə məlumatların toplanması prosesinə başlamışdır. Bu məqsədlə İKTA tərəfindən müvafiq elektron xidmət və informasiya sistemi - DCS (data collection system) hazırlanaraq istifadəyə verilmişdir. Qeyd olunan göstəricilərlə yanaşı Dünya Bankı Qrupunun "Business Ready" metodoloji layihəsindən və Avropa İttifaqının Şərqi Tərəfdaşlığı birgə siyasət təşəbbüsünün "EU4Digital" proqramından irəli gələn statistik göstəricilər də verilənlər bazasına (indikatorlar siyahısına) əlavə edilmişdir.

Bundan əlavə, beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması və eyni zamanda İKTA-nın verilənlər bazasının təkmilləşdirilməsi və tərkib hissəsinin zənginləşdirilməsi məqsədilə Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqının (ITU) və Avropa Telekommunikasiya Standartları İnstitutunun (ETSI) göstəriciləri və eyni zamanda Avropanın Rəqəmsal İqtisadiyyat və Cəmiyyət İndeksi-nin (DESI) rəqəmsal performansla dair göstəriciləri də İKTA-nın verilənlər bazasına (indikator siyahısına) daxil edilmişdir.

İKTA-nın topladığı məlumatlardan telekommunikasiya sahəsində xidmət bazarlarının və eyni zamanda bu sahədə zəruri təhlillərin aparılması, xidmət bazarlarının formalaşdırılması istiqamətində müvafiq tədbirlər görmək üçün istifadə olunur.

2023-cü il ərzində həmçinin Agentlik tərəfindən ölkədə fəaliyyət göstərən internet provayder və operatorların nümayəndələri üçün dövrü hesabatvermə (DCS – məlumat toplama sistemi) üzrə praktiki təlimlər keçirilmişdir.

Təlimlərin məqsədi internet provayder və operatorlar tərəfindən Tənzimləyici quruma (İKTA-ya) göndəriləcək müxtəlif növ dövrü hesabatların düzgün doldurulması üzrə nəzəri və praktiki biliklərin artırılması olmuşdur.

Şirkətlərin nümayəndələrinin iştirak etdiyi təlimdə telekommunikasiya bazarının iştirakçıları tərəfindən Tənzimləyici quruma (İKTA-ya) təqdim olunacaq müxtəlif növ dövrü hesabatların, o cümlədən keyfiyyət göstəriciləri üzrə hesabat, maliyyə göstəriciləri üzrə hesabat, təsərrüfat göstəriciləri üzrə hesabat və sahibkarlıq və biznes mühitinin qiymətləndirilməsi üzrə hesabatların doldurulması İKTA mütəxəssisləri tərəfindən əyani şəkildə nümayiş etdirilib, izahlı təlimatlar və tövsiyələr verilib.

Bundan başqa, təlim iştirakçılarının hesabatlara daxil edilən məlumatlarda ən çox edilən xətalara bağlı İKTA-ya yönləndirdikləri suallar ətrafı cavablandırılıb, müzakirə və fikir mübadiləsi aparılıb.

İKTA-nın topladığı dövrü hesabatlardan telekommunikasiya sahəsində xidmət bazarlarının, eləcə də bu sahədə digər təhlillərin aparılması, xidmət bazarlarının formalaşdırılması istiqamətində tədbirlər görmək üçün istifadə olunmaqdadır.

DSC Hesabatları üzrə Monitoring

Rüb 3/23	Provayder All	Rüblər Provayder				3/23 economic_isp finance_isp qos_consumer qos_isp			
Report Növü Multiple selections	Provayderin statusu All	"ADANET" MMC	✓	✓	✓	✓			
Hesabatın statusunun ala biləcəyi qiymətlər		"AİLƏMNET" MMC	✓	✓	✓	✓			
Dəyər	Statusun mənası	"ALFANET" MMC	✓	✓	✓	✓			
✓	2 Provayder hesabat təqdim edib və təsdiqləyib	"AZƏRİKOM-KO LTD" MMC	✓	✓	✓	✓			
○	1 Provayder hesabat təqdim edib təsdiqləməyib	"AZERLINK" MMC	✓	✓	✓	✓			
✗	0 Provayder hesabat təqdim etməyib	"AZERONLINE LTD" BM	✓	✓	✓	✓			
○	-1 Provayder hələ uçota durmamış idi	"AZEURONET" MMC	✓	✓	✓	✓			
●	-2 Provayderin uçotu ləğv olunub	"AZİKO GROUP" MMC	✓	✓	✓	✓			
Hesabat Növü Üzrə KPI		"AZİNTEX.COM" MMC	✓	✓	✓	✓			
Rüblər	3/23	"AZMEQANET" MMC	✓	✓	✓	✓			
Report Növü	Hesabat Verənlər	Hesabat Verməyənlər	Hesabat Verməli Olanlar	KPI					
economic_isp	118	14	127	93%					
finance_isp	106	25	127	83%					
qos_consumer	106	26	127	83%					
qos_isp	112	20	127	88%					
					"AZOPTİKNET" MMC	✓			
					"AZTECHNET" MMC	✓			
					"AZTELEKOM" MMC	✓			
					"BAKİ TELEFON RABİTƏSİ" MMC	✓			
					"BİLƏV NET" MMC	✓			
					"BLINE" MMC	✓			
					"BRONET" MMC	✓			
					"BYNET" MMC	✓			
					"CLİP TV" MMC	✓			
					"CDUCE" MMC	✓			

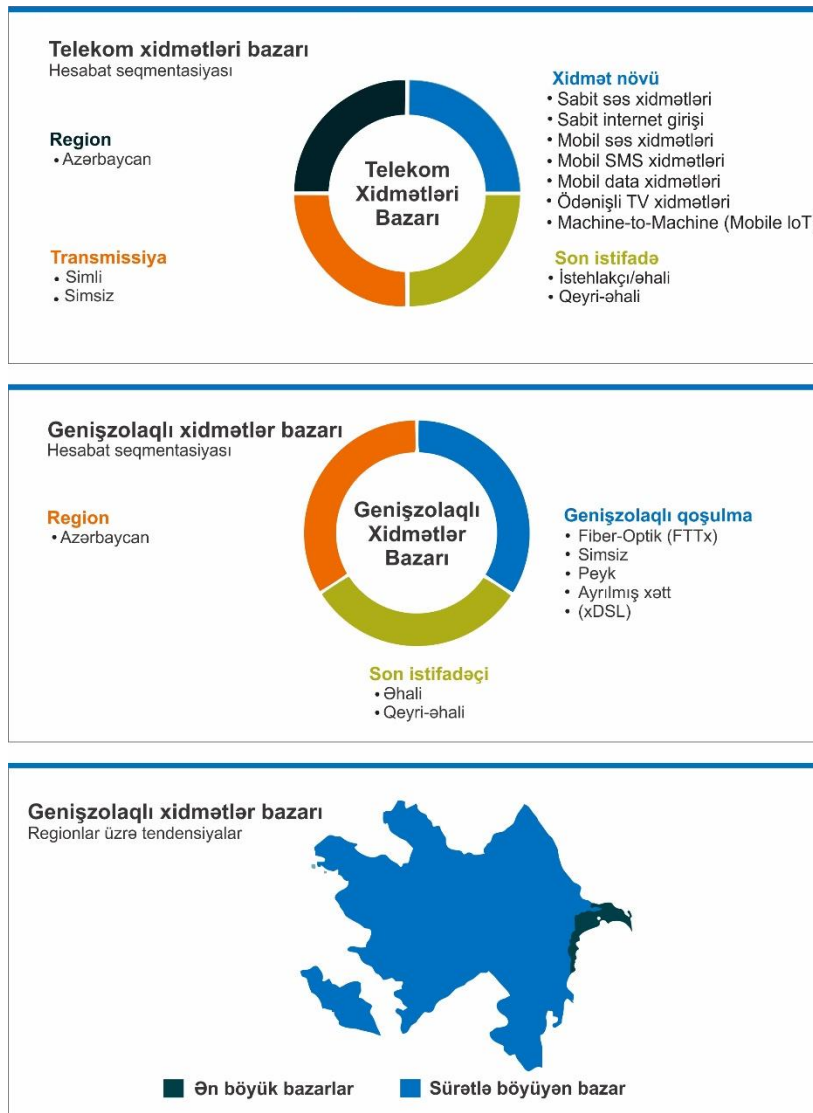
Telekommunikasiya bazarı və istehlakçıların hüquqları

KTA-nın Nizamnamə ilə müəyyən edilmiş əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri telekommunikasiya bazarında fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması, eləcə də göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə tədbirlərin görülməsidir. Həmçinin müvafiq sahə üzrə xidmət bazarlarını təhlil etmək və onların formalaşdırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirməkdir. (Qrafik 4.)

Telekom bazarının quruluşu

Qrafik 4.

Telekommunikasiya sahəsində sağlam rəqabət mühitinin formalaşdırılması, inhisarçılıq fəaliyyətinin və haqsız rəqabətin qarşısının alınması və ən əsası, istehlakçıların hüquqlarının qorunması Tənzimləyici üçün prioritet məsələlərdən biridir. Telekommunikasiya xidmətləri göstərilən istehlakçıların istək və ehtiyaclarının öyrənilməsi, eləcə də onların şikayət və müraciətlərinin dəqiq araşdırılması və müsbət həll olunması tənzimləmə baxımından olduqca zəruridir.

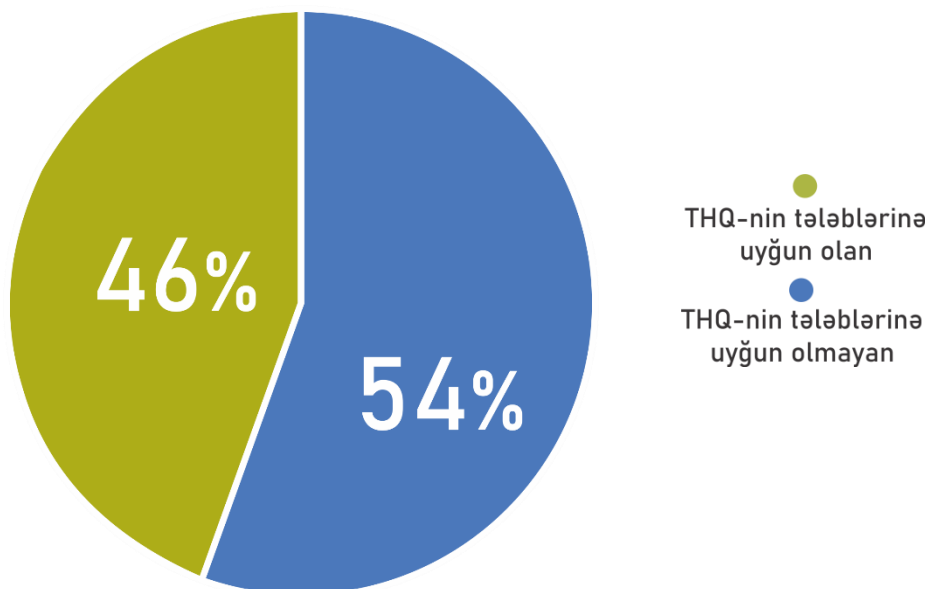
Yuxarıda qeyd olunanlarla yanaşı İKTA tərəfindən operator və provayderlərin göstərdikləri internet xidmətləri üzrə istehlakçılarla bağladığı müqavilələrin tərtibinin "Telekommunikasiya Haqqında Qanun"un tələblərinə uyğun olub-olmaması araşdırılmış, təhlil edilmiş və bu barədə hesabat hazırlanmışdır. (Qrafik 5.)

Abunəçilərlə bağlanmış müqavilələrdə aşkar edilmiş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması və qanunvericiliyin tələblərinə uyğunlaşdırılması üçün operator və provayderlərə müvafiq tövsiyə və tapşırıqlar verilmişdir. Belə ki, abunə müqavilələrinin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş zəruri tələblərə uyğunlaşdırılması məqsədilə hər bir operator və provayder fərdi şəkildə aşkarlanmış uyğunsuzluqlar haqqında rəsmi məktubla məlumatlandırılıb.

Hal-hazırda uçota alınmış operator və provayderlərin abunə müqavilələrinin "Telekommunikasiya haqqında" Qanunun 40-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş zəruri tələblərə uyğunlaşdırılması istiqamətində intensiv işlər davam etdirilir və bu prosesin 2024-cü il ərzində yekunlaşdırılması hədəflənib.

Qrafik 5.

Telekommunikasiya Haqqında Qanunun (THQ) tələblərinə uyğun olan və uyğun olmayan müqavilələrin (İSP ilə istehlakçı arasında bağlanmış müqavilələr) müqayisəli təhlili

Hesabatlılıq

İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) ölkədə telekommunikasiya və poçt xidmətləri sahəsində tənzimləyici qurum olaraq müvafiq sahədə dövlət siyasətinin formalaşdırılması və həyata keçirilməsində iştirak edir. İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin nizamnamə fondu 100 000 (bir yüz min) manatdır və dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına formalaşır. İKTA-nın fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün dövlət büdcəsindən 1 milyon manat vəsait ayrılmışdır.

İKTA tərəfindən təqdim olunan maliyyə hesabatları:

2023-cü il ərzində İKTA tərəfindən qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq aidiyyəti orqan və qurumlara müvafiq maliyyə hesabatları təqdim edilmişdir. Həmin hesabatlar barədə məlumatlar aşağıda göstərilmişdir.

- İKTA-nın 2022-ci il audit edilmiş maliyyə hesabatlarının qısa icmalı
- İKTA-nın 2022-ci il üçün maliyyə hesabatı

Qeyd edilməlidir ki, İKTA maliyyə hesabatlarını qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada tərtib, təqdim və dərc edir.

Həmçinin İKTA öz fəaliyyətinin müstəqil surətdə yoxlanılması üçün kənar auditor cəlb edir.

Normativ-hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsində iştirak

Telekommunikasiya tənzimləmə çərçivəsinin yenilənməsi:

Ölkədə informasiya kommunikasiya texnologiyaları və telekommunikasiya sahəsinin inkişafının təmin olunması ilə əlaqədar, sahə üzrə tənzimləyicinin fəaliyyətinin təşkili, tənzimləmə və nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilərək qlobal iqtisadiyyatda meydana gələn yeni çağırışlara uyğun həyata keçirilməsi, beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla xidmət bazarının tənzimlənməsi və liberallaşdırılması istiqamətində tədbirlərin görülməsi, eləcə də müvafiq sahədə sağlam rəqabət mühitinin formalaşdırılması məqsədilə, telekommunikasiya haqqında qanunvericiliklə bağlı məqsədyönlü təkmilləşdirilmə işlərinin aparılması, habelə yeni normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması zəruri amil qismində çıxış edir. Qeyd olunanlara əsasən, İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi tərəfindən sahəni tənzimləyən qanunvericilik çərçivəsi təhlil edilmişdir.

Telekommunikasiya sahəsinin tənzimləmə çərçivəsinin tamamilə yenilənməsi, sürətli genişzolaqlı şəbəkənin əhatə dairəsinin genişləndirilməsinə, telekommunikasiya sektorunda mühim beynəlxalq tələblərə cavab verən standartların tətbiqinin təmin edilməsi yolu ilə ölkənin inkişafına və rəqəmsal iqtisadiyyatın formalaşmasına töhfə verəcəkdir. Eləcə də bu sahədə araşdırmalar və bu araşdırmaların nəticələrinə əsaslanan layihələrin hazırlanması, "Azərbaycan Respublikasında telekommunikasiya və informasiya texnologiyalarının inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə nəzərdə tutulmuş informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sektorunda 2025-ci ilədək olan dövr üçün uzunmüddətli baxışa, o cümlədən cəmiyyətin artan tələbatını təmin edən telekommunikasiya infrastrukturunun yaradılmasına, sabit və mobil genişzolaqlı şəbəkə vasitələrinin əhatə dairəsinin 95 faizə çatdırılmasına, rəqəmsal iqtisadiyyatın daha da inkişafına zəmin yaratmaqla 2025-ci ildən sonrakı dövr üçün müəyyən edilmiş hədəflərə də cavab verəcəkdir. Qanunvericilik çərçivəsinin təhlili aparılarkən, Avropa İttifaqının 2018/1972 nömrəli Direktivi ilə təsdiq olunmuş "Avropa Elektron Kommunikasiya Kodeksi" (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018L1972>), Avropa İttifaqının dəstəyi ilə icra edilən "EU4Digital" təşəbbüsü çərçivəsində hazırlanmış "Azərbaycanın elektron kommunikasiyalar üzrə qanunvericilik sistemində boşluqların qiymətləndirilməsi" adlı analitik hesabat (<https://eufordigital.eu/library/gap-assessment-of-azerbaijan-regulatory-system-in-the-field-of-electronic-communications/>), habelə sözügedən təşəbbüs çərçivəsində Azərbaycan Respublikası üçün hazırlanmış "Elektron kommunikasiyalara dair nümunə qanun layihəsi" (<https://eufordigital.eu/library/framework-law-on-electronic-communications-for-azerbaijan/>), eləcə də Boston Consulting Group kimi nüfuzlu konsaltinq şirkətinin tövsiyələri əsas götürülmüşdür. Bununla yanaşı, digər dövlətlərin elektron kommunikasiya sahəsində münasibətləri tənzimləyən analogi qanunvericilik aktları nəzərdən keçirilmiş, həmçinin ölkə üzrə maliyyə və enerji tənzimləməsi sahələrində baş vermiş son dəyişikliklər ətraflı şəkildə araşdırılmışdır.

Tənzimləyici çərçivənin təkmilləşdirilməsi üzrə işlər çərçivəsində giriş, qarşılıqlı arabağlantı, şəbəkə elementlərinin kolokasiyası və birgə istifadəsi, nömrə resursu, radiospektr resursu və universal elektron kommunikasiya xidmətləri ilə bağlı məsələlər beynəlxalq təcrübə əsasında ətraflı şəkildə araşdırılmış, eləcə də sağlam rəqabətin təmin edilməsi üçün ən yaxşı təcrübə hesab edilən "Avropa Elektron Kommunikasiya Kodeksi" modeli üzrə qabaqlayıcı tənzimləmə ("ex-ante" regulation) çərçivəsində bazar təhlilinin aparılması (market analysis), bazara əhəmiyyətli təsir (significant market power) göstərən təchizatçının müəyyən edilməsi, onun üzərinə tənzimləyici (şəffaflıq, bərabər rəftar, mühasibat uçotunun ayrıca aparılması, giriş, tariflərin tənzimlənməsi və xərclərin uçotu və digər öhdəliklər) öhdəliklərin qoyulması (asymmetric regulation) kimi institutlar tədqiq edilmişdir. Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, telekommunikasiya sahəsində tənzimləyici çərçivənin yenilənməsi Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının "The ICT Regulatory Tracker" və "The G5 Benchmark", Dünya Bankının "Business Ready (B-READY)" kimi reytinglərinin tənzimləmə çərçivəsinə dair hissələri üzrə ölkəmizin mövqeyinin əsaslı şəkildə yaxşılaşmasına böyük töhfə verə bilər.

"Rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsi üzrə xidmətlərin, o cümlədən internet xidmətlərinin keyfiyyət göstəriciləri"nin hazırlanması:

Telekommunikasiya sahəsində göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinə (QoS) dair tədbirlərin həyata keçirilməsi bu sahənin tənzimlənməsində olduqca önəmlidir. Bu sahədə fəaliyyətlər telekommunikasiya xidməti istifadəçilərinin xidmət keyfiyyəti ilə bağlı hüquq və qanuni mənafelərinin müdafiəsinə, o cümlədən telekommunikasiya xidmətlərini təqdim edən operator və provayderlər arasında sağlam rəqabət şəraitinin yaranmasına töhfə verir. Təsədüfi deyil ki, Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının 2021-ci ilə aid məlumatlarına əsasən 141 ölkə üzrə aparılmış sorğu nəticələri ölkələrin 68 faizində telekommunikasiya xidmətlərinin xidmət keyfiyyətinə (QoS) dair hüquqi çərçivə və tənzimləmə mexanizmlərinin həyata keçirildiyini göstərmişdir. Avropa ölkələri üzrə bu göstərici 38 ölkədən 74 faizi təşkil etmişdir. Bu səbəbdən İKTA tərəfindən müvafiq araşdırmalar əsasında keyfiyyət göstəricilərinə dair layihə hazırlanmış və "Rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsi üzrə xidmətlərin, o cümlədən internet xidmətlərinin keyfiyyət göstəriciləri" Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 21 dekabr tarixli 3-27/3-7-18/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir. (<https://e-qanun.az/framework/56001>).

Göstəricilərin hazırlanmasında Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı (ITU), ETSI (The European Telecommunications Standards Institute - Avropa Telekomunikasiya Standartları İnstitutu), 3GPP (The 3rd Generation Partnership Project - 3-cü Nəsil Tərəfdaşlıq Layihəsi) tövsiyələri nəzərə alınmışdır.

Xidmət keyfiyyəti göstəriciləri və hədəfləri sabit və mobil telefon, internet xidmətlərini, o cümlədən bu xidmətlərin hamısı üçün ümumi olan müştəri xidmətləri üçün müəyyən edilmişdir.

"İstehlakçı təcrübəsinin ölçülməsi metodologiyası"

"Mobil şəbəkələr üzrə ölçmələrin aparılması metodologiyası"

Müvafiq metodologiyalar İKTA tərəfindən Dünya Bankı, EaPeReg və digər beynəlxalq təcrübələr nəzərə alınaraq hazırlanmışdır. Metodologiyalar həmçinin TAİEX layihəsi çərçivəsində də müzakirə olunmuşdur. Sözügedən metodologiya layihələri yekunlaşdırılmışdır.

2023-cü il ərzində telekommunikasiya və poçt sahəsi üzrə qəbul edilmiş yeni normativ hüquqi aktlar, eləcə də qanunvericiliyə edilmiş dəyişikliklər:

“Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa edilmiş dəyişikliklərdən irəli gələrək, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 28 dekabr tarixli 212 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Mobil cihazların qeydiyyatının aparılması Qaydası”nda 2023-cü il 12 iyun tarixində dəyişiklik edilmişdir. Belə ki, mobil operator tərəfindən İMEİ nömrələri mobil cihazların qeydiyyat sisteminin qara səhifəsində olan mobil cihazlara (İMEİ nömrələri uyğunlaşdırılmış ağ səhifədə olan mobil cihazlar istisna olmaqla) telekommunikasiya xidmətlərinin göstərilməsinin qadağan olması və digər mühüm məsələlər sözügedən Qaydaya daxil edilmişdir.

“Kosmik fəaliyyət haqqında” 2023-cü il 24 iyun tarixli 927-VIQ nömrəli Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul olunmuşdur. Müvafiq Qanunun 9-cu maddəsində, Azərbaycan Respublikasına ayrılmış və ya ayrılacaq orbital mövqelər və onlarla əlaqədar radiotezliklərin dövlətə məxsus olması və “Lisenzialar və icazələr haqqında” və “Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq kosmik operatorların istifadəsinə ayrılması, həmçinin orbital mövqelər, onlarla əlaqədar radiotezliklər, habelə peyk şəbəkələrinin “Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqının Radiorabitə Reqlamentinin və Ümumdünya Radiorabitə Konfransının Yekun Aktlarının təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi və kosmik operator tərəfindən birgə koordinasiya edilməsi müəyyən olunmuşdur.

“Telekommunikasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa edilmiş dəyişikliklərdən irəli gələrək, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 1 fevral tarixli 22 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istifadəsi və ödənişlərin təyin olunması Qaydaları”nda 2023-cü il 28 iyul tarixində dəyişiklik edilmişdir. Belə ki, radiotezliklərin ayrılması haqqında qərarın ləğv edilməsi halları, eləcə də beynəlxalq və ölkə səviyyəli tədbirlərin, o cümlədən idman yarışlarının keçirildiyi müddətdə radiotezlik istifadəçilərinin radiotezlik zolaqlarından istifadə hüququnun Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin təklifi ilə DRİ-nin qərarı əsasında dövlət təhlükəsizliyi məqsədləri üçün müstəsna hallarda məhdudlaşdırıla bilməsinə dair məsələlər Qaydalara daxil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 2 sentyabr tarixli 2315 nömrəli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Əsasnaməsində dəyişiklik edilərək, müvafiq sahədə qanunla müəyyən edilmiş hallarda tarifləri və xidmət haqlarını, habelə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi qiymətləri (tarifləri) dövlət tərəfindən tənzimlənən malların (işlərin, xidmətlərin) siyahısında nəzərdə tutulan tarifləri Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin və Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin rəyi nəzərə alınmaqla təsdiq etmək Nazirliyin fəaliyyət istiqaməti kimi müəyyən olunmuşdur.

Həmçinin universal poçt rabitəsi xidmətlərinin göstərilməsi üzrə tariflərin Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən müəyyən olunması ilə bağlı 2023-cü il 24 oktyabr tarixli qanunla "Poçt haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq dəyişikliklər edilmişdir.

"Ümumdünya Poçt İttifaqının Nizamnaməsinə On Birinci Əlavə Protokol"a qoşulmaq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 oktyabr tarixli 995-VIQ nömrəli Qanunu qəbul olunmuşdur.

"Ümumdünya Poçt İttifaqının Ümumi Reqlamentinə Üçüncü Əlavə Protokol"a qoşulmaq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 oktyabr tarixli 996-VIQ nömrəli Qanunu qəbul olunmuşdur.

"Ümumdünya Poçt Konvensiyası"na və "Ümumdünya Poçt Konvensiyasının Yekun Protokolu"na qoşulmaq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 oktyabr tarixli 997-VIQ nömrəli Qanunu qəbul olunmuşdur.

"Poçt ödəniş xidmətləri haqqında Saziş"ə və "Poçt ödəniş xidmətləri haqqında Saziş"in Yekun Protokolu"na qoşulmaq barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 2 oktyabr tarixli 998-VIQ nömrəli Qanunu qəbul olunmuşdur.

"Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 33-5-ci maddəsinə 2023-cü il 24 oktyabr tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə dəyişiklik edilərək, satış və digər sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədilə hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən idxal olunarkən gömrük rüsumu və əlavə dəyər vergisi tutulmaqla rəsmiləşdirilmiş mobil cihazlar istisna olmaqla, fiziki şəxs tərəfindən şəxsi istehlakı üçün ölkəyə gətirilən mobil cihazların qeydiyyatına alınmasına görə dövlət rüsumunun dərəcələri azaldılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 27 noyabr tarixli 426 nömrəli Qərarı ilə "Radiotezliklərdən istifadəyə dair müqavilənin nümunəvi forması" təsdiq edilmişdir. Nümunəvi formanın 3-cü hissəsinə əsasən, tərəflər İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi tərəfindən radiospektr idarəçiliyi ilə bağlı tələb edilən məlumat və sənədləri, Agentliyin müəyyən etdiyi formada və dövrüklə, dövrüklə təyin edilmədiyi halda belə tələb daxil olduğu gündən ən gec 15 (on beş) iş günü müddətində, Agentlik tərəfindən təcili hesab edildiyi halda isə 5 (beş) iş günündən gec olmayaraq Agentliyə təqdim etməli, radiospektr idarəçiliyi ilə bağlı qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tələblərin yerinə yetirilməsini təmin etməlidirlər.

Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 21 dekabr tarixli 3-27/3-7-18/2023 nömrəli Qərarı ilə "Rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsi üzrə xidmətlərin, o cümlədən internet xidmətlərinin keyfiyyət göstəriciləri" təsdiq olunmuşdur. Müvafiq normativ hüquqi akt, telefon (məftilli) və sellülar (mobil) rabitə, internet xidmətləri, eləcə də bu xidmətlər üzrə müştəri xidmətlərinə dair xidmət keyfiyyət göstəricilərini müəyyən etməklə, telekommunikasiya operator və provayderlərinin göstərdikləri xidmətin keyfiyyətinin təmin edilməsini və bu göstəricilərin tələb olunan səviyyədə aşağı olmamasını tələb edir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 28 dekabr tarixli 484 nömrəli Qərarı ilə "Radiotezliklərin müddətli ayrılmasına keçid ilə əlaqədar olaraq, radiotezlik istifadəçilərinə vurulan zərəərə görə kompensasiyanın verilməsi şərtləri və mexanizmi" təsdiq edilmişdir. Müvafiq sənədlə, ayrılmış radiotezliklərin (radiotezlik zolaqlarının) qüvvədə olan tezlik zolaqlarının ayrılması cədvəlinə və radiotezliklər spektrinin perspektiv istifadə planına uyğunlaşdırılması zamanı radiotezlik istifadəçisinə vurulan zərəərə görə kompensasiyanın verilməsi şərtləri və mexanizmi müəyyən olunur.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 28 dekabr tarixli 485 nömrəli Qərarı ilə "Dövlət orqanlarının (qurumlarının) və yerli özünüidarəetmə orqanlarının istifadə etməli olduqları texnoloji avadanlığa və proqram təminatına dair tələblərə uyğunluğun müəyyənləşdirilməsi Qaydası" təsdiq olunmuşdur. Belə ki, İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi, Qayda üzrə müvafiq sənədlərə (məlumatlara) baxılması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyində yaradılmış və daimi əsaslarla fəaliyyət göstərən işçi qrupun tərkibinə daxil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinə edilmiş müvafiq dəyişikliklərdən irəli gələrək, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli və "Rayon (şəhər) məhkəmələrinin baxdığı inzibati xətalər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı"nın təsdiq edilməsi barədə" 2017-ci il 3 may tarixli 1361 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilmişdir. Sözügedən dəyişikliklərə əsasən, Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin əməkdaşları, Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 368-1-ci (mobil cihazın İMEİ nömrəsinin dəyişdirilməsi və ya sürətinin köçürülməsi), 362-3-cü (müvafiq icazə olmadan radioelektron vasitələrin layihələndirilməsi, quraşdırılması və istismar edilməsi), 363.2-ci və 363-cü (telekommunikasiya vasitələrindən və qurğularından qanunsuz istifadə edilməsi və onların qanunsuz dövriyyəsi) maddələrinə dair inzibati xətalər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxs qismində müəyyən olunmuşdur.

Radiospektr idarəçiliyi

Nizamnaməyə əsasən Tənzimləyici qurum (İKTA) radiospektr idarəçiliyini həyata keçirir, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının radiotezlik ehtiyatlarından istifadənin tənzimlənməsində və mühafizəsinin həyata keçirilməsində iştirakla bağlı tədbirlər görür. Qeyd edilməlidir ki, radiotezlik resursu məhdud resursdur.

5G Strategiyası – Ölkədə 5G infrastrukturunun qurulması və planlı şəkildə geniş tətbiqi üçün yol xəritəsinin -- vahid 5G strategiyasının hazırlanması məqsədilə İKTA-nın təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə işçi qrupu yaradılıb. İşçi Qrupunda ölkədə 5G şəbəkəsinin tətbiqində maraqlı olan bazar iştirakçılarının, o cümlədən ölkədə fəaliyyət göstərən mobil operator və telekommunikasiya sahəsində fəaliyyət göstərən bir sıra şirkətlərin nümayəndələri təmsil olunur. 2023-cü il ərzində işçi qrupunun görüşləri keçirilmiş, 5G strategiyasının baza prinsipləri təqdim olunmuş, fikir mübadiləsi aparılmış və strategiyanın əsas mövzuları müzakirə olunaraq müəyyənləşdirilmişdir.

Azərbaycanda 5G Strategiyasının hazırlanması üzrə İşçi Qrupu:

İNFORMASIYA
KOMMUNİKASIYA
TEKNOLOGİYALARI AGENTLİYİ

DÖVLƏT
RADIOTEZLİKLƏR
İDARƏSİ

İKTA-nın rəhbərliyi ilə Azərbaycanda “5G Strategiyasının hazırlanması üzrə” keçirilmiş İşçi Qrupun onlayn iclasında ilk olaraq 5G Strategiyasının mündəricatına daxil olacaq əsas mövzular müzakirə olunaraq dəqiqləşdirilib. Daha sonra, 5G üçün müəyyən edilmiş əsas radiotezlik zolaqlarının cari vəziyyəti ilə bağlı təqdimat olub və istifadədə olan radiotezliklərin boşaldılması prosesinin tezləşdirilməsi müzakirə edilib. İşçi qrupa daxil olan global avadanlıq təchizatçılarının Tənzimləyici qurum və mobil operatorlar ilə öz 5G portfolioları haqqında ətraflı məlumat paylaşmaları məqsədilə ayrı-ayrılıqda seminar (vebinar) keçirmələri məsələsi gündəmə gətirilib və təsdiqlənib. Həmçinin mobil operatorların 5G şəbəkələrinin qurulması ilə bağlı çətinlikləri, radiotezlik spektri və digər məsələlərlə bağlı təklifləri, Tənzimləyici qurumdan və dövlət orqanlarından gözləntiləri, və s. məsələlərin ətraflı öyrənilməsi üçün təqdimatların hazırlanması və onlarla ayrı-ayrılıqda görüşün təşkil olunması ilə bağlı ilkin razılığa gəlinib. Bildirilib ki, 5G ekosisteminin kibertəhlükəsizliyinin təmin olunması məsələsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 28 avqust tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının informasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizliyə dair 2023–2027-ci illər üçün Strategiyası” haqqında işçi qrupun üzvlərinə məlumat verilib və həmin sənəddə Strategiyanın həyata keçirilməsi üçün hazırlanmış tədbirlər planınının 5G şəbəkələri üçün əsas götürüləcəyi vurğulanıb.

Strategiya ölkədə 5G infrastrukturunun tətbiqi üçün vahid strateji yanaşmanı formalaşdıracaq ki, bu da İKTA-nın bu il üçün qarşısında duran növbəti prioritet məsələdir.

Radiotezliklərin Optimallaşdırılması – bu prioritet layihə çərçivəsində radiospektrin inventarizasiyasının aparılması, radiospektrin perspektiv istifadə planına uyğun olaraq radiotezlik istifadəçilərindən tezliklərin səmərəli istifadəsini müəyyən etmək üçün lazım olan məlumatların toplanması, təhlil edilməsi və hesabatların hazırlanması, o cümlədən radiotezliklər üzrə məşğulluğun və qeydiyyatda olan radioelektron vasitələrin vahid elektron məlumat bazasına daxil edilərək vizuallaşdırılması məqsədilə müvafiq prosesə başlanılmışdır və bu istiqmətdə işlər davam etdirilir.

Radiospektr idarəçiliyi üzrə təkmilləşdirmə:

Radiospektr idarəçiliyinin öyrənilməsi və tarif siyasəti üzrə qabaqcıl ölkələrin (xüsusilə Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan, Yaponiya) bu sahədəki təcrübələrindən faydalanılır. Həmçinin Radiospektr idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı (İTU), Regional Commonwealth in the Field of Communications, GSMA, Avropa Komissiyası, Şərqlə Tərəfdaşlığı, “EaPeReg” və “EU4Digital” kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar, şirkətlər və təşəbbüslər ilə əlaqələrin qurulması istiqamətində də işlər görülmüşdür və prioritet sahələr üzrə birgə layihələrin həyata keçirilməsi imkanları da mütəmadi olaraq müzakirə edilmişdir.

Operator və provayderlər (İSP-lər) ilə əməkdaşlıq

2 023-cü il ərzində (may ayının 19-u, iyun ayının 6-sı, iyun ayının 23-ü, iyul ayının 26-sı və avqust ayının 25-i tarixlərində) İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) Azərbaycanda fəaliyyət göstərən internet operator və provayderlərin nümayəndələri ilə bir sıra əhəmiyyətli görüşlər keçirmişdir.

Tədbirlərin əsas məqsədi internet operator və provayderləri ilə internet telekommunikasiya sahəsində mövcud vəziyyəti müzakirə etmək və qarşılıqlı əməkdaşlığın yaradılması olmuşdur. Görüşlər zamanı tənzimləyici qurumun (İKTA-nın) rolu, müvafiq sahədə gördüyü işlər, internet bazarında mövcud durum, provayderlərin uçotu, internet xidmətlərinin keyfiyyəti, provayderlərin müştərilərlə əlaqələrinin effektiv qurulması, bağlanmış müqavilələrin mövcud tələblərə uyğunluğu, provayderlərin qarşılaşdıqları problemlər və onların aradan qaldırılması ətrafında müzakirələr aparılıb.

Keçirilmiş görüşlər zamanı həmçinin ölkə ərazisində göstərilən internet xidmətinin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində atılan addımlar, telekommunikasiya infrastrukturundan birgə istifadənin sadələşdirilməsi, infrastrukturun (kabel-kanal qurğularının, rabitə dirəklərinin və s.) paylaşılması, dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığının (PPP modeli) inkişaf etdirilməsi, eləcə də ölkədə kabelləşməyən yaşayış məntəqələrinin genişzolaqlı internet xidməti ilə əhatə olunması üzrə aparılan işlər və digər zəruri məsələlər geniş müzakirə olunub.

Görüşlər əsasən sual-cavab formatında keçirilmişdir.

Poçt rabitəsi sahəsində fəaliyyət

2 023-cü il ərzində İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin (İKTA-nın) poçt sahəsi üzrə fəaliyyəti aşağıda qeyd olunanları əhatə edir:

Poçt operatorları ilə görüş:

Poçt sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və səmərəliliyinin artırılması məqsədi ilə İKTA ölkədə fəaliyyət göstərən poçt operatorları ilə "Effektiv tənzimləmə sağlam rəqabətin əsası kimi" mövzusunda 28.09.2023-cü il tarixində görüş keçirmişdir. Görüşdə nisbətən əhəmiyyətli bazar payına sahib operatorlar da iştirak etmişdir. Görüş zamanı poçt operatorlarını maraqlandıran mövzular barədə suallar cavablandırılmış və onları narahat edən mövzular müzakirə olunmuşdur. Görüşün keçirilməsində əsas məqsəd poçt operatorlarının qarşılaşdıqları problemlərin operativ qaydada həll edilməsi üçün tənzimləyici çərçivələrin formalaşdırılmasında zəruri addımların atılması, poçt rabitəsinin tənzimlənməsi sahəsində toplanmış beynəlxalq təcrübənin ümumiləşdirilməsi və təcrübə yönümlü yanaşmaların işlənilib hazırlanması, eləcə də poçt rabitəsi sahəsində işin səmərəliliyinin artırılmasında operatorların rəy və təkliflərinin dinlənilməsi olmuşdur.

Həmçinin, Azərbaycan Poçt Daşıyıcıları Assosiasiyasının təklifi əsasında APDA ilə də görüş keçirilmiş və poçt sektorunun inkişafı üçün birgə atıla bilinəcək addımlar müzakirə olunmuşdur.

Poçt sektorunun inkişaf dərəcəsi:

Effektiv tənzimləmənin əldə olunması üçün bazar payının ölçülməsinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, poçt rabitəsi xidmətləri üzrə Dövlət Gömrük Komitəsindən, Dövlət Vergi Xidmətindən və Dövlət Statistika Komitəsindən poçt rabitəsi operatorlarının il ərzində daşdıqları poçt göndərişləri barədə məlumatlar toplanmış və təhlil edilmişdir. Təhlillər göstərir ki, Azərbaycanın poçt sektoru 2023-cü ildə 2022-ci ilə nisbətən yuvarlaq olaraq 25% böyümüşdür. Bu inkişafın əsas səbəbi kimi elektron alış-verişə marağın artmasını göstərmək olar.

Sürətli poçt xidməti üzrə lisenziyaların verilməsi:

Azərbaycanda poçt rabitəsi xidmətinə olan marağın artmasını il ərzində açılan yeni poçt obyektlərinin sayında da müşahidə etmək mümkündür. Belə ki, 2023-cü ildə sürətli poçt xidməti üzrə 164 ədəd lisenziya (lisenziya əlavəsi) verilmişdir. Bununla da, ümumilikdə qeyd olunan xidmət üzrə verilən lisenziyaların sayı 413-ə çatmışdır.

Agentlik lisenziya (lisenziya əlavəsi) üçün edilmiş müraciətlər əsasında 40-dan çox obyektə baxış keçirmiş və müvafiq rəy vermişdir.

Şəffaflığın təmin olunması və lisenziyalar barədə məlumatların əlçatanlığını təmin etmək məqsədi ilə sürətli poçt xidməti üzrə verilmiş bütün lisenziyaların (sürətli poçt xidməti üzrə) siyahısı İKTA-nın veb saytında dərc olunmuşdur.

Həm vətəndaşlar, həm də poçt rabitəsi operatorları bu barədə mediada paylaşılan xəbərlərlə məlumatlandırılmışdır.

Beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi:

İKTA Azərbaycanda poçt sektorunun inkişafı və mövcud normativ hüquqi aktların yenilənməsi üçün beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsini məqsədmüvafiq hesab edir. Qeyd olunan fikirdən yola çıxaraq, ötən il ərzində bəzi dövlətlərin poçt haqqında qanunları İKTA tərəfindən təhlil olunmuş və bir sıra beynəlxalq ekspert ilə görüşlər keçirilmişdir. Həmçinin bir neçə dövlətin tənzimləyici qurumu ilə fikir mübadiləsi aparılmış və onların təcrübələrində qarşılaşdıqları çətinliklər və bu çətinliklərin həll yolları öyrənilmişdir.

Beynəlxalq reytinglər sahəsində fəaliyyət

Agentliyin (İKTA-nın) 2023-cü il ərzində Azərbaycanın beynəlxalq reytinglərdəki mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətindəki fəaliyyətlərinə aşağıda qeyd olunanları nümunə göstərmək olar:

Beynəlxalq reyting təmin edən şirkətlər ilə əməkdaşlıq:

2023-cü il ərzində İKTA tərəfindən beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması üçün global indeks təmin edən şirkətlər ilə mütəmadi olaraq əlaqə yaradılmış və Azərbaycanın İKT sahəsindəki beynəlxalq reytinglərdəki mövqeyi araşdırılmışdır.

Nümunə üçün qeyd edə bilərik ki, GSMA Mobile Connectivity Index 2023 hesabatı ətrafı araşdırılmış və ölkəmizlə bağlı bəzi göstəricilərin əsassız olduğu (reallığı əks etdirmədiyi) aşkarlanmış və bu göstəricilərlə əlaqədar olaraq GSMA-ə müraciət edilmişdir.

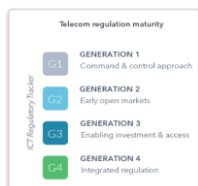
Müvafiq məsələ ilə bağlı GSMA-in aidiyyəti nümayəndələri ilə online görüşlər keçirilərək müzakirələr aparılmışdır.

Qeyd edilməlidir ki, GSMA-ə aid hesabatda istifadə edilən bütün mənbələr üzrə beynəlxalq reyting indeksləri təmin edən şirkətlərlə əməkdaşlıq istiqamətində İKTA tərəfindən ciddi və intensiv işlər aparılır.

Həmçinin digər beynəlxalq reytinglər üzrə də araşdırmalar həyata keçirilir.

Global Innovation Index

İnternet telekommunikasiya xidməti sahəsində tənzimləyici çərçivənin hazırlıq səviyyəsinin təhlili:

2023-cü ilin II rübündən etibarən İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) tərəfindən ölkəmizdə internet telekommunikasiya xidməti sahəsində tənzimləyici çərçivənin hazırlıq səviyyəsinin təhlilinin aparılması prosesinə başlanılmışdır. Təhlilin aparılmasında bir sıra beynəlxalq reyting cədvəllərinin indikatorlarından istifadə edilməklə 60 sual araşdırılmışdır.

Təhlildə hər bir sual üzrə onun əhatə olunma vəziyyəti qiymətləndirilmiş və qiymətləndirilməmiş istifadə olunmuş mənbələr göstərilmişdir. Cədvəlin hazırlanmasında məqsəd ölkəmizdə internet telekommunikasiya xidməti sahəsinin tənzimləyici çərçivəsinin mövcud statusu barədə geniş auditoriyanın məlumatlandırılması və maarifləndirilməsində etibarlı mənbələrə əlçatanlığını təmin etməkdir.

Həmçinin təhlil ətrafında operator və provayderlərin nümayəndələri ilə müzakirələr aparılıb, onların rəy və təklifləri dinlənilib. Müzakirələrdə, təhlil ilə yanaşı Azərbaycanda internetin sürət həddinin qaldırılması istiqamətində zəruri olan məsələlər və dövlət-özəl tərəfdaşlığı imkanlarından da danışılıb. O cümlədən qeyd olunan məsələlər ətrafında mütəmadi fikir mübadiləsinin aparılmasının zəruriliyi qeyd olunub.

Qeyd edilməlidir ki, aparılan təhlil İKTA-nın internet informasiya ehtiyatında (rəsmi veb saytında) yerləşdirilib və ondan telekommunikasiya sahəsində fəaliyyət göstərən operator və provayderlərin nümayəndələri, ictimaiyyətin təmsilçiləri və ümumilikdə bu sahəyə maraq göstərən hər bir şəxs müvafiq predmet üzrə biznes bələdçisi kimi istifadə edə bilər.

<https://icta.az/show-media-news/olkede-internet-telekommunikasiya-xidmeti-sahesinde-tenzimleyici-cercivenin-hazirliq-seviyyesinin-tehlili-aparilib?>

İnternet telekommunikasiya xidməti sahəsində tənzimləyici çərçivənin hazırlıq səviyyəsinin təhlili			
Suallar	Cavablar	Cavabların əsası və ya istinad edilən qanunvericilik aktları	Linklər
<p>➤ Sızda operatorların rəqəmsal qoşulması (ilk, orta və son mil) və internet provayderlərə nəzarət edən tənzimləyici qurum varmı? (Bəli/Xeyr)</p>	Bəli ☒	<p>- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 yanvar tarixli 1785 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Əsasnaməsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, nəqliyyat (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi hallar istisna olmaqla), o cümlədən dəniz nəqliyyatı və mülki aviasiya, rabitə (telekommunikasiya və poçt), elektron hökumət, yüksək texnologiyalar (informasiya texnologiyaları, mikroelektronika, nano, bio və digər innovativ elmtutumlu texnologiyalar) sahəsində dövlət siyasətini və tənzimləməsinə heyatə keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanıdır.</p> <p>- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 11 oktyabr tarixli 1464 nömrəli Fərmanı ilə, Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində publik hüquqi şəxs - İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi yaradılmışdır.</p> <p>- Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 21 oktyabr tarixli 1861 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Nizamnaməsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyində İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi, informasiya kommunikasiya texnologiyaları və rabitə (telekommunikasiya və poçt) sahəsində sertifikatlaşdırmanı, uçotu, tənzimləməni və nəzarəti (keyfiyyətə nəzarət daxil olmaqla), o cümlədən telekommunikasiya operatorları arasında qarşılıqlı ərabəğlanti münasibətlərinin tənzimlənməsini və radospektir idarəçiliyini heyatə keçirən publik hüquqi şəxsdir.</p>	<p>https://e-ganun.az/framework/37550</p> <p>https://e-ganun.az/framework/48367</p> <p>https://e-ganun.az/framework/52626</p>
<p>➤ Tenzimləyici çərçivəyə uyğun olaraq rəqəmsal infrastruktur xidmətləri sektorunda tarif müəyyən edilməsi və rəqabət pozulması zamanı Tenzimləyici qurum aşağıdakı funksiyalardan hansını yerinə yetirir?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Qoşulmaların topdansaş satış tariflərinə nəzarət (arabəğlanti razılaşmaları)	<p>☒ Qoşulmaların topdansaş satış tariflərinə nəzarət (arabəğlanti razılaşmaları)</p> <p>☒ Rəqabət hallarının pozulması üzrə araşdırmaların aparılması və cərimələrin tətbiqi</p> <p>☒ Son istifadəçilər üçün perakanda satış üzrə qiymət cərcivalərinin müəyyən edilməsi</p>	<p>- Nazirliyin Əsasnaməsinin 2.0.2-ci, 2.0.2-1-ci, 3.0.7-ci, 3.0.39-cu, 3.0.41-ci və 3.0.44-cü yarımbəndləri;</p> <p>- Agentliyin Nizamnaməsinin 2.1.5-ci, 2.1.8-ci, 3.1.3-cü, 3.1.9-cu, 3.1.13-cü, 3.1.14-cü və 3.1.17-ci yarımbəndləri.</p> <p>- Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 362-ci maddəsi;</p> <p>- Nazirliyin Əsasnaməsinin 2.0.2-ci, 3.0.44-cü və 3.0.95-ci yarımbəndləri;</p>	<p>https://e-ganun.az/framework/37550</p> <p>https://e-ganun.az/framework/52626</p> <p>https://e-ganun.az/framework/46960</p> <p>https://e-ganun.az/framework/37550</p>

İctimaiyyətlə əlaqələr

İKTA-nın internet informasiya ehtiyatının hazırlanması:

2 023-cü ildə İKTA-nın rəsmi veb saytı (icta.az) hazırlanaraq istifadəyə verilib. Saytın ana səhifəsinin menyusunda 7 əsas bölmə mövcuddur. Bunlar “İKTA Haqqında,” Hüquqi aktlar”, “İstehlakçılar”, Fəaliyyət”, “Elektron xidmətlər”, Media”, Əlaqə”. Bundan başqa ana səhifədə “Xidmətin keyfiyyəti”, “Spektr idarəçiliyi”, “İstehlakçılar”, “Uçota alınmış operator və provayderlər”, eləcə də “Vakansiyalar”, “E-kitabxana” kimi bölmələr öz əksini tapıb. “Uçota alınmış operator və provayderlər” bölməsində isə İKTA tərəfindən 12 ay ərzində uçota alınmış 153 operator, provayder və host provayder haqqında ətraflı məlumatlar mövcuddur.

Saytın “İstehlakçılar” bölməsində həm xidmət təchizatçılarına, həm də İKTA-ya müraciət etmək haqqında məlumatlar təqdim olunub. Saytın “Fəaliyyət” bölməsində Agentliyin prioritet istiqamətləri üzrə alt-bölmələr yerləşdirilib. Saytın “Media” bölməsində Agentlik haqqında mediada dərc olunan xəbərlər, eləcə də Agentlik tərəfindən ictimaiyyətə verilmiş xəbərlər təqdim edilib. Bundan başqa, “Fotoqalereya” bölməsi 2023-cü il ərzində keçirilmiş görüşlərdən, tədbirlərdən, eləcə də xarici səfərlərdən şəkillər ilə zənginləşdirilib.

Saytdakı “Telekommunikasiya” və Poçt” bölmələri ayrı-ayrılıqda bir neçə sahəni əhatə edir. 2023-cü ildə İKTA-nın rəsmi veb saytında 8 elan və 33 xəbər dərc olunub.

<https://icta.az/>

Sosial media səhifələrinin istifadəyə verilməsi:

2023-cü ilin oktyabr ayında İKTA, Facebook və LinkedIn sosial media səhifələrini istifadəyə verib və bir sıra məlumatlar paylaşılib.

<https://www.facebook.com/icta.az>

<https://twitter.com/ictaregulator>

<https://www.instagram.com/ictaazerbaijan/>

<https://www.linkedin.com/company/information-communication-technologies-agency/>

Digər sahələr üzrə fəaliyyət

İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin (İKTA-nın) 2023-cü il ərzində digər sahələrdəki fəaliyyətinə (və ya görülmüş işlərə) aşağıda qeyd olunanları nümunə göstərmək olar.

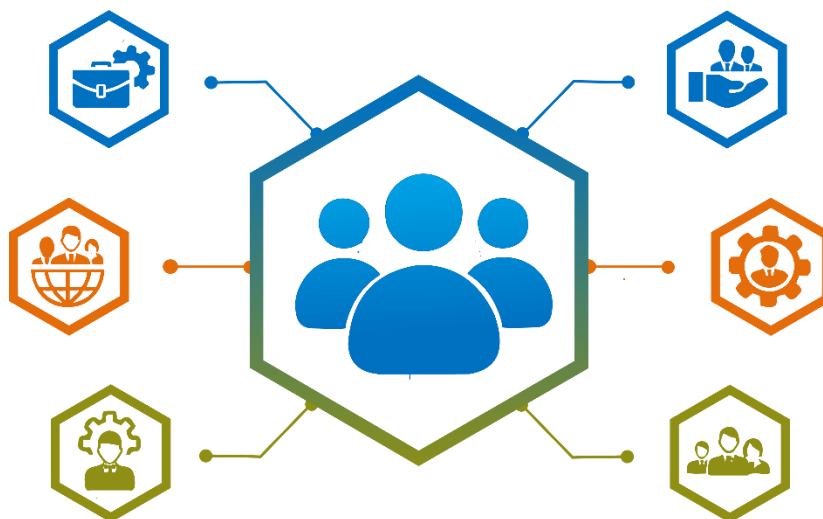
İKTA-nın digər sahələrdəki fəaliyyəti:

- 2023-cü il ərzində İKTA-nın departament və şöbələrinin əsasnamələri və eyni zamanda əməkdaşların vəzifə təlimatları təsdiq edilmişdir. Vakansiyalar (boş ştat vahidləri) ilə əlaqədar olaraq müsahibələr keçirilmiş və namizədlərin dəyərləndirilməsi aparılmışdır. Müsahibələrdən müvəffəqiyyətlə keçən namizədlər müvafiq işlə təmin olunmuşdur.
- İKTA tərəfindən həmçinin tələbələr ilə də müsahibələr keçirilmiş və dəyərləndirmələr edilmişdir. Dəyərləndirmələrdən sonra 3 tələbə İKTA-da işlə təmin edilmişdir.
- Tələbələrin istehsalat təcrübəsi keçməsi üçün universitetlərlə (ADNSU, UNEC, ATU və. s) əməkdaşlıq edilmişdir. Eyni zamanda ADA universiteti ilə əməkdaşlıq edilmiş və fərqli sahələr üzrə 6 tələbəyə İKTA-da istehsalat təcrübəsi keçməsinə şərait yaradılmışdır.
- Fəaliyyətin idarə edilməsi (Performance Management) sisteminin hazırlanmasına başlanılmış və pilot layihə hazırlanmışdır.
- İKTA-nın işə qəbul və işdən azad edilmə prosedur qaydaları təsdiq edilmişdir.
- 2023-cü il ərzində İKTA üzrə 51 nəfər işə qəbul edilmiş, 8 nəfər isə işdən azad olunmuşdur. 2023-cü ilin sonunda işçilərin sayı 53 nəfər təşkil etmişdir.
- Agentliyin əməkdaşlarının bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə İKTA-da çalışan bir çox əməkdaş tərəfindən "ITU Academy"nin "Global Digital Regulation Training" təlimində iştirak edilmiş və təlim uğurla başa çatdırılmışdır. Bundan əlavə İKTA-nın 20 nəfər əməkdaşı müxtəlif mövzulu beynəlxalq səviyyəli kurs və təlimlərdə (online) iştirak edərək İKT sahəsi üzrə sertifikatlar əldə etmişlər.

- İKT sahəsində xidmətlər bazarının monitorinqinin aparılması və sağlam rəqabət mühitinin inkişaf etdirilməsi üçün İKTA tərəfindən mobil operatorların xidmət keyfiyyətinin ölçülməsi məqsədilə Abşeron yarmadasında sahə ölçümü ("Drive Test") aparılmışdır;
- Rabitə qurğularının layihələndirilməsi, tikintisi və istismarı sahəsində mövcud normativ hüquqi aktların tələblərinə riayət edilməsi, müvafiq sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, şəffaflığın artırılması, göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, sağlam rəqabət mühitinin təmin edilməsi məqsədilə müvafiq tədbirlər görülmüşdür.
- 2023-cü il ərzində İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinə (İKTA-ya) ümumilikdə təşkilatlardan 501 (beş yüz bir) məktub, 7 (yeddi) ədədi təkrar olmaqla 46 (qırx altı) vətəndaş müraciəti daxil olmuşdur. İKTA-dan 888 (səkkiz yüz səksən səkkiz) məktub təşkilat və vətəndaşlara göndərilmişdir. 25 (iyirmi beş) vətəndaş müraciəti həllini tapmış, 7 (yeddi) müraciət üzrə müvafiq izahat verilmiş, digərləri üzrə isə icra prosesi ilə bağlı sorğular aidiyyəti yerlərə göndərilmişdir.

Beynəlxalq əməkdaşlıq

Fəaliyyətə başladığı bir il ərzində, İKTA tərəfindən xarici telekom tənzimləyici qurumlarının bu sahədəki təcrübələri hərtərəfli araşdırılır. İKTA-nın fəaliyyət istiqamətlərinə aid sahələri, hüquq və vəzifələri, səlahiyyətləri və məsuliyyəti müəyyən edən yerli və beynəlxalq normativ-hüquqi aktlar, məcəllələr, layihələr öyrənilir. Bu sırada ilk növbədə Avropa Elektron Kommunikasiya Kodeksinin (EECC) adını çəkmək olar. Həmçinin Türkiyə, Ukrayna, Gürcüstan, Latviya, Moldova, Finlandiya və Böyük Britaniyanın telekom tənzimləmə çərçivəsi yaxından öyrənilir.

Belə ki, İKTA Türkiyənin telekommunikasiya üzrə tənzimləyici qurumu Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, o cümlədən Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqı (ITU), GSMA, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (EBRD), Dünya Bankı (WB) və Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı Ölkələrinin Elektron Kommunikasiya üzrə Tənzimləyicilər Şəbəkəsi (EaPeReg) kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələrin qurulması istiqamətində işlər görülür və prioritet sahələr üzrə birgə layihələrin həyata keçirilməsi imkanları mütəmadi olaraq müzakirə edilir. Sözügedən layihələrə Dünya Bankı Qrupunun "Business Ready" (B-READY) və Avropa İttifaqının "EU4Digital" təşəbbüsünü nümunə göstərmək olar.

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (EBRD) ilə əməkdaşlıq:

İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (EBRD) dəstəyi ilə telekommunikasiya bazarında rəqabətliyin qorunması üzrə fəaliyyətlərin dəstəklənməsi məqsədilə texniki yardım layihəsinin həyata keçirilməsinə başlamışdır. Layihə çərçivəsində Agentliyin funksional fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, telekommunikasiya bazarının təhlilinin aparılması və bazarda rəqabət səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üzrə metodologiyanın işlənib hazırlanması üzrə tədbirlər görülür.

Texniki yardım layihəsi "Salience Consulting" şirkətinin iştirakı ilə icra olunur və məsləhətçi şirkətin nümayəndələri Azərbaycanın telekommunikasiya bazarındakı mövcud vəziyyətin öyrənilməsi üçün telekommunikasiya şirkətlərinin nümayəndələri ilə görüşlər və sorğular keçiriblər. Sorğular şirkətlər tərəfindən göstərilən telekommunikasiya xidmətləri, sabit və mobil genişzolaqlı xidmətlər ilə bağlı investisiya planları, bazardakı rəqabət səviyyəsi, istifadə olunan texnologiyalar və infrastruktura giriş kimi mövzuları əhatə etmişdir.

Layihə çərçivəsində İKTA əməkdaşlarının bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə 2023-cü ilin 20-24 noyabr və 27 noyabr-01 dekabr tarixlərində 2 modul («Ümumi bazar konteksti və tənzimləmə strategiyası» və «Bazarların və rəqabətin müəyyən edilməsi və təhlili») üzrə təlimlər keçirilmişdir. Təlimlərdə İKTA-nın əməkdaşları ilə yanaşı Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin və Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinin nümayəndələri də iştirak etmişdir.

Layihə 2024-cü ilin sonuna qədər davam edəcəkdir və bu çərçivədə əlavə 3 modul («Lisenzialaşdırma, arabağlantı və spektr idarəçiliyi», «Maliyyə aspektləri, xərclərin modelləşdirilməsi və tariflər» və «İstehlakçı aspektləri, tənzimləmə tətbiqi və təlimçilərin hazırlanması» üzrə təlimlər keçiriləcəkdir.

Dünya Bankı (WB) ilə əməkdaşlıq:

Dünya Bankının texniki dəstəyi ilə Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"ə nail olmaq üçün bütün iqtisadiyyatın rəqəmsallaşdırılması sahəsində həyata keçirdiyi layihə çərçivəsində, 2022-ci ilin dekabr ayından başlayaraq, İKTA və Dünya Bankının ekspertləri arasında qurumun tənzimləmə çərçivələrinin müəyyən edilməsi layihəsi üzrə silsilə görüşlər keçirilmiş və metodik tövsiyələr hazırlanmışdır.

Həmçinin Dünya Bankının ekspertləri tərəfindən İKTA-dan gözlənilən tənzimləyici funksiyalar - yerinə yetirilməsi gözlənilən müxtəlif funksiyalar, o cümlədən:

- İKTA üçün nümunə ola biləcək ölkələrdən beynəlxalq nümunələr – institusional inkişafı dəstəkləyə biləcək Avropa və Asiyadan bir neçə nümunə;
- İKTA-dan yerinə yetirilməsi gözlənilən müxtəlif funksiyalar, o cümlədən Avropa Komissiyasının kommunikasiya kodeksinə uyğun olaraq telekommunikasiya qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsinə dair tövsiyələri əhatə edən hesabat;
- İKTA-nın strukturu, vəzifə təlimatları ilə müxtəlif səviyyələrdə vəzifə təsvirlərinə dair hesabatlar hazırlanmışdır.

Bu texniki yardımın genişzolaqlı rabitənin genişləndirilməsinə daha çox sərmayənin qoyuluşunu, eləcə də əlçatanlıq və xidmət keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün hüquqi və tənzimləyici mühitin təkmilləşdirilməsinə dəstək olacağı gözlənilir. Hazırda layihə davam edir və 2024-cü il ərzində başa çatdırılması gözlənilir.

Dünya Bankının İqtisadi İnkişafın Qlobal İndikatorlar Qrupunun təşkilatçılığı ilə 2023-cü il 8-9 may tarixlərində Polşanın paytaxtı Varşava şəhərində keçirilmiş Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya ölkələri üçün "Business Ready" (B-READY) layihəsi üzrə regional tədbirdə İKTA-nın əməkdaşları iştirak edib.

Tədbirin əsas məqsədi "B-READY" layihəsi üzrə konseptual yanaşmanın təqdim olunması, yeni layihənin detallarının və indikatorlar üzrə metodologiyanın ətraflı izah olunması, yeni layihə barədə məlumatlılıq və hazırlıq səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi və bu sahədə müzakirələrin aparılması olub.

Şərq Tərəfdaşlığı Elektron Rabitə Tənzimləyiciləri Şəbəkəsi (EaPeReg) ilə əməkdaşlıq:

Şərq Tərəfdaşlığı Elektron Rabitə Tənzimləyiciləri Şəbəkəsi (EaPeReg) 2012-ci ildə Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin elektron rabitə tənzimləyiciləri üçün yaradılmış platformadır. EaPeReg regionda rəqabətqabiliyyətli və innovativ elektron rabitə sektorunun inkişafını təşviq etmək məqsədi ilə bu ölkələrin elektron rabitə tənzimləyiciləri arasında əməkdaşlığı və ən yaxşı təcrübə mübadiləsini asanlaşdırmaq üçün yaradılmışdır. Şəbəkə tənzimləyicilər üçün spektrin idarə edilməsi, genişzolaqlı rabitənin inkişafı və elektron rabitə üçün tənzimləyici çərçivələr kimi məsələlər üzrə məlumat və təcrübə mübadiləsi üçün platforma təqdim edir. EaPeReg həmçinin Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində AI qaydaları və standartlarına uyğun olaraq elektron rabitə tənzimləməsinin uyğunlaşdırılmasını təşviq etmək məqsədi daşıyır. Bu, Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin Avropa Rəqəmsal Vahid Bazarına inteqrasiyasını asanlaşdırmaq və regional iqtisadi inkişafı təşviq etmək məqsədi daşıyır. EaPeReg çərçivəsində fəaliyyət göstərən Tənzimləyicilərin Müstəqilliyi və Genişzolaqlı İnternetin İnkişafı üzrə İşçi Qrup, Rouminq üzrə Ekspert İşçi Qrup və Tezliklər üzrə Ekspert İşçi Qrupun işində İKTA nümayəndələri də iştirak edirlər.

2023-cü il 2-4 may tarixlərində Çexiyanın paytaxtı Praqada keçirilmiş EaPeReg-in Tezliklər üzrə Ekspert İşçi Qrupunun 15-ci iclasında İKTA-nın Tənzimləmə departamentinin Radiospektr idarəçiliyi şöbəsinin əməkdaşları iştirak edib. İclasda Şərq Tərəfdaşlığına daxil olan ölkələrin tənzimləyici qurumlarının 5G pioner zolaqların istifadəsi, 5G təhlükəsizlik alətləri, İMT şəbəkələrində xidmət keyfiyyəti və texniki ölçmələr, AI-yə üzv dövlətlərdə 5G şəbəkəsindən istifadəyə dair geniş təqdimatları dinlənilib və müzakirələr aparılıb. Bundan başqa, Azərbaycan tərəfinin təklifi ilə iclasın gündəliyinə daxil edilmiş Rəqəmsal Radio Yayımı (DAB+) texnologiyasının tətbiqində mövcud problemlər, analoq FM yayımında aktual vəziyyət, gələcək T-DAB yayımı, T-DAB planın yenilənməsi və s. barədə Slovakiya Elektrik Rabitəsi və Poçt Xidmətləri Tənzimləyici Qurumu tərəfindən geniş təqdimat olub, dəyirmi masa ətrafında müzakirələr aparılıb. Bununla yanaşı, Çexiya və Macarıstan Telekomunikasiya Birliklərinin mövzu ilə bağlı təcrübələrinə dair təqdimatlar nümayiş etdirilib və fikir mübadiləsi aparılıb.

2023-cü il 10-11 may tarixlərində Fransanın paytaxtı Paris şəhərində keçirilən EaPeReg-in Tənzimləyicilərin Müstəqilliyi və Genişzolaqlı İnternetin İnkişafı üzrə İşçi Qrupun 14-cü iclasında İKTA-nın Hüquq və sənədlərlə iş departamentinin əməkdaşları iştirak edib. Görüşdə AI-də genişzolaqlı internetin xərclərin azaldılmasına dair direktivə yenidən baxılması məsələsi, tənzimləyici qurumların fəaliyyətinə dair tövsiyələrin icrasına nəzarət, beynəlxalq bağlantı sahəsində birgə əməkdaşlığın mümkünlüyü, AI Ölkələri Tənzimləyici Qurumlarının Birliyi (BEREC) ilə əməkdaşlıq məqsədilə Şərq Tərəfdaşlığı Tənzimləyici qurumlarının təklif etdiyi mövzulara dair onlayn görüşlərdə birgə iştirakı kimi məsələlər geniş müzakirə edilib.

2023-cü ilin 24 may tarixində isə İrlandiyanın paytaxtı Dublin şəhərində keçirilən EaPeReg-in 21-ci plenar iclasında İKTA-nın mütəxəssisləri də iştirak edib.

19 ölkənin telekommunikasiya üzrə tənzimləyici qurumunun 50-dən çox nümayəndəsinin iştirak etdiyi iclasda, 2023-cü ilin birinci yarısında görülmüş işlər, Şəbəkə çərçivəsində yaradılmış işçi qrupların fəaliyyətləri, cəir iş planlarına dair tədbir iştirakçılarında geniş məlumat verilib.

Funded by
the European Union

EaPeReg

Eastern Partnership Regulators
for Electronic Communications

Həmçinin 2023-cü il 16 avqust tarixində İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyinin (İKTA) nümayəndələri Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində telekommunikasiya bazarının təhlili üçün hazırlanmış sorğu vərəqlərinin qiymətləndirilməsi və təhlillərin aparılacağı coğrafi ərazilərin müəyyən edilməsi üzrə keçirilmiş görüşdə iştirak ediblər.

Şərq Tərəfdaşlığı Ölkələrinin Elektron Kommunikasiya üzrə Tənzimləyicilər Şəbəkəsinin (EaRePeg) Tənzimləyicilərin müstəqilliyi və genişzolaqlı internet inkişafı üzrə ekspert işçi qrupunun üzvləri ilə avropalı ekspertlər arasında təşkil olunmuş görüşdə İKTA-nın aidiyyəti əməkdaşları iştirak ediblər.

Belə ki, ekspert işçi qrupunun 2023-cü ilin may ayında Parisdə keçirilmiş iclasında Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrində Tənzimləyici qurumlar və EU4Digital komandasının birgə dəstəyi ilə genişzolaqlı internet bazarının təhlilinin aparılması qərara alınıb.

2023-cü ilin 6 dekabrda tarixində Gürcüstanın paytaxtı Tbilisi şəhərində keçirilən EaPeReg-in 22-ci plenar iclasında İKTA-nın nümayəndələri də iştirak ediblər.

15 ölkənin telekommunikasiya üzrə tənzimləyici qurumunun 40-dan çox nümayəndəsinin iştirak etdiyi iclasda, 2023-cü il ərzində görülmüş işlər, EaPeReg çərçivəsində yaradılmış işçi qruplarının fəaliyyətləri və 2024-cü ilin iş planlarına dair geniş müzakirələr aparılıb.

Görüşdə tədbir iştirakçılarında Agentliyin fəaliyyət istiqamətləri, ölkəmizdə telekommunikasiya və poçt sahəsində tənzimləmə sahəsinin inkişafı, bazar mühitinin formaşaladılması sahəsində həyata keçirilən işlər barədə ətraflı məlumat verilib.

Qeyd: EU4Digital təşəbbüsü Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı birgə siyasət təşəbbüsünə daxil olan ölkələrdə rəqəmsal transformasiya və rəqəmsal bazarların uyğunlaşdırılmasına dəstək verən əsas regional proqramıdır.

EU4Digital təşəbbüsü Avropa Qonşuluq Siyasəti və Şərq Tərəfdaşlığı təşəbbüsü çərçivəsində Avropa İttifaqının Vahid Rəqəmsal Bazarının faydalarını Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinə qədər genişləndirməyi nəzərdə tutur.

EU4Digital

TAİEX (Technical Assistance and Information Exchange) çərçivəsində əməkdaşlıq:

TAİEX nədir?

TAİEX Avropa Komissiyasının Texniki Yardım və İnformasiya Mübadiləsi alətidir. TAİEX Avropa İttifaqı (Aİ) qanunvericiliyinin yaxınlaşdırılması, tətbiqi və icrası, eləcə də Aİ-nin ən yaxşı təcrübələrinin paylaşılmasını asanlaşdırmaqla bağlı dövlət idarələrinə dəstək verir. TAİEX əsasən ehtiyaclara əsaslanır və problemləri qısa müddətdə həll etmək üçün müvafiq xüsusi təcrübə təqdim edir.

TAİEX seminarlarında İKTA-nın iştirakı:

2023-cü ilin 4-7 aprel tarixlərində Moldovada keçirilən Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrində Rəqəmsal İqtisadiyyat və Cəmiyyət İndeksinin (DESI) hesablanmasına dair Avropa Komissiyasının Texniki Yardım və İnformasiya Mübadiləsi aləti (TAİEX) seminarında İKTA-nın nümayəndələri də iştirak ediblər.

Seminarın məqsədi proqrama üzv dövlətlərin nümayəndələrinə DESI üçün tələb olunan məlumatların toplanması ilə bağlı institusional şərtlərin yaradılmasına dair məsləhət verilməsi olub. Seminar çərçivəsində DESI üçün müvafiq göstəricilərin metodologiyaya uyğun əldə edilməsi, bu istiqamətdə Avropa İttifaqına üzv dövlətlərin təcrübələrinin öyrənilməsi, genişzolaqlı rabitə xərclərinin azaldılması direktivinin praktiki tətbiqi, tənzimləyicilərin müstəqilliyinə dair tövsiyələrin icrası kimi məsələlərdə əldə olunan nəticələr müzakirə olunub.

TAİEX SHARING
EU EXPERTISE
SINCE 1996

2023-cü ilin 6-8 sentyabr tarixlərində isə Bakı şəhərində Avropa İttifaqının maliyyə və texniki dəstəyi ilə "İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi üçün institusional çərçivə, o cümlədən institutlararası quruluş üzrə TAİEX seminarı" keçirilmişdir. Tədbirin məqsədi mütəxəssislərə qurumun institusional çərçivəsinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində AI-yə üzv dövlətlərin ekspertlərinin texniki və sahəvi biliklər aşılması olmuşdur.

Təlimin əsas mövzuları telekommunikasiya xidmətləri bazarının təhlili, infraqurum girij və infraqurumun paylaşılması modelləri, tənzimləyici öhdəliklərin icrası, internet provayderlərin bazara giriij üçün icazələrin verilməsi mexanizmi, istehlakçı hüquqlarının qorunması və müştəri məmnuniyyəti olmuşdur.

Təlimdə Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, İKTA ilə yanaşı, Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinin nümayəndələri də iştirak etmişdir.

14-cü Beynəlxalq Elektron Kommunikasiya Tənzimləyiciləri Konfransı

14-cü Beynəlxalq Elektron Kommunikasiya Tənzimləyiciləri Konfransı 26-27 oktyabr 2023-cü il tarixlərində Türkiyənin Ankara şəhərində «Bilgi Texnologiyaları və İletişim Kurumu»nun Mərkəzi Kampusunda «Yeni Nəsil Tənzimləmə Yanaşmaları» mövzusunda keçirilmişdir. İKTA-nın əməkdaşlarının da təmsil olduğu Konfransda müxtəlif ölkələrdən, beynəlxalq təşkilatlardan, operatorlardan, akademik dairələrdən və digər sahələrdən çoxlu nümayəndələr iştirak ediblər. 6 ayrı sessiyanın keçirildiyi Konfransda öz sahələrinin mütəxəssisi olan məruzəçilər öz bilik və təcrübələrini iştirakçılarla bölüşmüşdür.

Konfransda bütün sektorlara səmərəlilik və effektivlik təqdim edən elektron kommunikasiya sektorunun yeni nəsil texnologiyalarından necə təsirləndiyi və gələcək gözləntiləri müzakirə edilib.

Həmçinin Konfransın sessiyalarında sektorda baş verən sürətli dəyişikliyin tənzimləmələrə təsiri, yeni nəsil texnologiyalar baxımından süni intellekt tətbiqlərinin rolu, təhlükəsizlik və etik məsələlərin əhəmiyyəti, yeni nəsil texnologiyaları ilə dəyişmiş struktur və biznes modelləri ilə bağlı operatorların perspektivləri, fəlakət və fövqəladə hallar zamanı elektron kommunikasiya sahəsində təcrübələr, elektron kommunikasiyanın fasiləsiz və təhlükəsiz davam etdirilməsi üçün görülə biləcək tədbirlər nəzərdən keçirilib və müzakirə olunub.

İkitərəfli əməkdaşlıqlar:

2023-cü ildə telekommunikasiya sahəsinin tənzimlənməsində digər ölkələrin təcrübəsinin öyrənilməsi və müvafiq sahədə milli qanunvericiliyin uyğunlaşdırılması təşəbbüsləri də İKTA-nın əsas beynəlxalq fəaliyyət istiqamətlərindən olub. Bu dövr ərzində İKTA-nın mütəxəssisləri Türkiyə, Polşa, İrlandiya, Fransa, Çexiya və ABŞ-da tənzimləmə və radiospektr idarəçiliyi üzrə görüşlərdə və tədbirlərdə iştirak ediblər.

İKTA nümayəndə heyəti 2023-cü ilin 30 may - 1 iyun tarixlərində Türkiyənin Ankara şəhərində səfərdə olmuş və Türkiyənin telekommunikasiya üzrə tənzimləyici qurumu «Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu»nun fəaliyyət istiqamətləri, qurumun keçdiyi inkişaf yolu və müvafiq sahədə qarşılıqlı faydalı təcrübə mübadiləsinin aparılması imkanları müzakirə olunub. Səfər çərçivəsində Elektromaqnit uzlaşması testlərinin həyata keçirildiyi Laboratoriyalar ilə də yaxından tanış olunmuşdur.

BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU

2023-cü ilin 12-19 aprel tarixlərində isə ABŞ-ın Vaşinqton və Dallas şəhərlərində təşkil olunmuş radio giriş şəbəkəsi üzrə təlimlərdə İKTA nümayəndəsi də iştirak edib.

Təlimlər spektrum idarəçiliyi, simsiz texnologiyaları tətbiqi, milli genişzolaqlı planların hazırlanması, milli kibertəhlükəsizlik strategiyalarını həyata keçirilməsi yönündə inkişaf etməkdə olan ölkələrin mütəxəssislərinə təlimlər keçirilməsi üzrə ixtisaslaşan ABŞ-ın USTTI qeyri-hökumət təşkilatı tərəfindən təşkil olunub.

Həmçinin 2023-cü ilin 2-5 may tarixlərində Türkiyənin paytaxı Ankara şəhərində təşkil edilən «Spektr Monitorinqi və Mühəndisliyi üzrə Beynəlxalq Seminar»da İKTA-nın nümayəndələri iştirak edib. Türkiyənin «Bilgi Texnologiyaları və İletişim Kurumu» (BTİK) və Aselsan şirkətinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən 3-günlük seminarın məqsədi radioelektron avadanlıqlarla tanışlıq olub. Seminarda Aselsan şirkətinin istehsal etdiyi radioelektron avadanlıqların və həllərin təyinatı, eləcə də istifadə sahələri və texniki spesifikasiyaları barədə məlumat verilib.

BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU

aselsan

2023-cü ilin 9-12 may tarixlərində Azərbaycan və Rusiya rabitə administrasiyaları arasında TV, radio və digər yerüstü xidmətlərin koordinasiyası ilə bağlı Quba şəhərində iclas keçirilib. İclasda İKTA-nın Tənzimləmə departamentinin Radiospektr idarəçiliyi şöbəsinin əməkdaşları da iştirak edib.

İclas çərçivəsində sərhədyanı ərazilərdə FM radio yayım stansiyalarının tezlikləri və digər texniki parametrləri razılaşdırılıb, 700 MHzs, 3.4-3.7 QHz və Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı tərəfindən nəzərdə tutulan digər tezlik diapazonlarında yeni nəsil mobil rabitə xidmətlərinin təşkili müzakirə edilib. Eyni zamanda qarşılıqlı maneə təsirlərinin yaranmaması və keyfiyyətli mobil rabitə xidmətlərinin göstərilməsi üçün hər iki tərəfin mobil rabitə operatorları tərəfindən istifadə olunacaq mobil rabitə şəbəkələrinin texniki parametrləri razılaşdırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi və Gürcüstanın Milli Kommunikasiya Komissiyası arasında əldə olunmuş razılaşmaya əsasən, hər iki ölkənin mütəxəssislərinin iştirakı ilə 2-5 iyun 2023-cü il tarixlərində sərhədyanı bölgələrdə birgə radiomonitorinqlər keçirilib.

Məqsəd sərhədyanı ərazilərdə mobil rabitə şəbəkələrinin və televiziya-radio yayımlarının tənzimlənməsi, yeni texnologiyalara keçidlə əlaqədar radiotezlik resurslarından səmərəli istifadə və qarşılıqlı maneə təsirlərinin qarşısının alınmasıdır.

Radiomonitorinqlərin nəticələrinə əsasən 6-7 iyunda Tbilisi şəhərində mütəxəssislər arasında sərhədyanı ərazilərdə televiziya və radio yayımlarının beynəlxalq tələblərə və ikitərəfli protokollara uyğunluğu və yeni nəsil texnologiyalarının (5G, DAB+ və s.) tətbiqi üçün radiotezlik kanallarının razılaşdırılması üzrə müzakirələr aparılıb.

Sözügedən texnologiyaların sərhədyanı ərazilərdə tənzimlənməsi ilə əlaqədar hər iki tərəfdən müvafiq tədbirlərin görülməsi razılaşdırılıb.

Qeyd olunan birgə radiomonitorinq və müzakirələrdə Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi, İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi, Dövlət Radiotezliklər İdarəsi və mobil rabitə operatorlarının mütəxəssisləri iştirak ediblər.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ
NƏQLİYYAT NAZİRLİYİ

Communications
Commission

20 noyabr-15 dekabr 2023-cü il tarixlərində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Dubay şəhərində keçirilmiş növbəti Ümumdünya Radiorabitə Konfransında (ÜRK-23) (#WRC2023) İKTA-nın Radiospektr İdarəçiliyi şöbəsinin əməkdaşları da Azərbaycan nümayəndə heyətinin tərkibində iştirak etmişlər. Tədbirlər çərçivəsində bir çox ikitərəfli və çoxtərəfli görüşlər keçirilmişdir. Konfransda gündəliyə daxil olan məsələlər, o cümlədən növbəti illərdə yeni nəsil yerüstü və peyk texnologiyalarının, habelə aeronaviqasiya xidmətlərinin tətbiqi üçün radiotezliklərdən səmərəli və maneəsiz istifadənin təmin edilməsi üzrə hazırlanmış müvafiq tövsiyə və qətnamə xarakterli sənədlərə baxılmışdır.

Həmçinin tədbir çərçivəsində Azərbaycanın milli maraqlarının qorunması və müvafiq razılaşmaların əldə edilməsi üçün aidiyyəti ölkələrin rabitə administrasiyaları ilə zəruri koordinasiya görüşləri keçirilmişdir. Belə ki, Konfrans çərçivəsində İran İslam Respublikasının Rabitə Adminstrasiyasının nümayəndələri ilə bir neçə görüş keçirilmiş və bir sıra vacib məsələlər üzrə ilkin razılaşma protokolu imzalanmışdır.

Qeyd edək ki, Ümumdünya Radiorabitə Konfransı 4 ildən bir keçirilən yüksək səviyyəli tədbirdir. Zərurət yarandığı hallarda Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqının (BTİ-nin) radiorabitə qaydalarına, radiotezlik spektrinin və peyk orbitlərinin istifadəsini tənzimləyən beynəlxalq müqaviləyə yenidən baxılması onun səlahiyyətlərinə daxildir.

İNFORMASİYA KOMMUNİKASİYA TEXNOLOGİYALARI AGENTLİYİ

İNFORMASİYA
KOMMUNİKASİYA
TEXNOLOGİYALARI AGENTLİYİ